

ELOFIZETÉS.

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egy évre 36 kor.
Fél évre — 18 kor.
Egy negyed évre 9 kor.
Egy óra 3 kor.

Nyilttári közlemények
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1917.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Kedd, március 13.

Visszavert olasz támadások,

Budapest, március 12. (Hivatalos.)

A főhadiszállás jelenti:

Keleti haretér:

Lényeges esemény nem történt.

Olasz haretér:

Az olaszok a Karszt-fensíkságot időnként kisebb ágyu- és aknátüz alatt tartották. Ma reggel Kostanjevica előtt visszavertük az ellenség támadását. Repülőink a Pevma melletti telepeket bombázták.

Délkeleti hadszíntér:

Buzi mellett Berottól huszonöt kilométernyire délre járóink szétugrasztottak egy ellenséges osztagot. Köfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Fokozódott a messzehordók tevékenysége nyugaton.

(Tizenhét ellenséges repülőgép lelővése.)

Berlin, március 12. (Hivatalos.) A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati haretér:

Az igen kedvező látási viszonyok következtében a messzehordó fegyverek és repülők tevékenysége az arcvonal számos partján fokozódott. Az Anore területen, Bouequois és Le Traculoy között különösen erős, az Aisne mentén pedig több szakaszban és a Champagneban élénk volt a tűz. Ripontól délre a franciák ma reggel megtámadták állásaink egyes részét. Visszavertük őket. Az ellenség repülőink légi támadásai következtében 16 repülőgépet és két kötött leguajt, védőtüzelésünk folytan pedig egy repülőgépet vesztett.

Keleti haretér:

Több ízben élénk tüzelés és előtéri tevékenység mellett még nem volt nagyobb harci esemény.

Macedóniai haretér:

Az Ochrida és a Prespa tó között vonalaink előtt kisebb harcok folytak. Ludendorff, első főszállásmester. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Éhségzavargások Pétervározt.

— Hivatalos jelentés a forradalmi tünetekről. —

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Kopenhága. A pétervári távirati ügynökség jelenti:

A rendkívüli nagy havazások komoly zavarokat okoztak az orosz vasutak gabonaforgalmában. A rendszeres ellátás akadályozása túlzott aggodalmakat keltett a népben, amely attól való félelmében, hogy kenyérkészlete elfogy, erélyesebben igyekezett kenyérhez jutni. Különösen az alsóbb néposztályok asszonyai idéztek elő zavargásokat egyes városrészekben, a hatóságok erélyes közbelépése azonban megakadályozta, hogy a zavargások komoly jelleget öltsenek. Rendkívüli intézkedéseket tettek különböző városrészekben a kenyérelárusításra nézve, mivel azonban a havazás meglehetősen csökkent, valószínű, hogy a normális forgalom néhány nap múlva megkezdődik.

Pétervár. A Reuter-ügynökség jelenti: A pétervári csapatok parancsnoka a következő proklamációt intézte a főváros lakosságához:

— A legutóbbi napok zavargásai, továbbá erőszakosságok, a rendőrök ellen megkísérelt támadások, valamint tilalom ellenére az utcán tartott gyülekezések következtében a lakosságot figyelmeztetem, hogy a csapatok parancsot kaptak arra, hogy fegyverüket használják és semmiféle intézkedésektől vissza ne riadjanak a főváros rendjének fentartására.

Péterváron a lapok nem jelennek meg, a közuti vasutak üzemét megszüntették.

Stockholm. A Rjeos legutóbbi számában így ír: A tegnapi nap nyugodtan telt el, azonban a munkásság előkészületei a helyzetet válságosnak tüntetik fel. A gyárakból a munkások az utcára gyülekeznek és tüntetnek a drágaság, valamint az élelmiszerhiány miatt.

Kopenhága. Pétervárról érkezett hírek egybenhangzóan jelentik, hogy egész Oroszország lázas izgalomban van. Ugy mint a háború kitörése elején, forradalmi hangulat uralkodik, a munkások gyűléseket hívnak össze, amelynek legtöbbször a rendőrség erőszakkal szétveri.

Stockholm. Szombaton délután nagy izgalom uralkodott Pétervár utcáin. Lovas őrzérek vonultak át a város utcáin és a tömeg lelkesen ünnepelte a csapatokat, ezek viszont a tömeget üdvözölték. A tüntetések nem öltöt-

tek volna veszedelmes jellegű, ha az emberek nem álltak volna hatalmas tömegekben a péküzletek előtt. A tömeg állandóan nagyobbodott, végül ezrekre menő lett és ekkor kezdődött meg a tüntetés. Neki rohantak a péküzleteknek és kifosztották azokat. A tüntetők ezután a külvárosokat járták végig, ahol az üzleteket mindenütt kifosztották. Moszkvából a zavargásokról nem érkeztek eddig jelentések, pedig ott sokkal komolyabb a helyzet.

Pétervárról jelentik: A múlt heti zendüléseknek sebesültjei és halottai körülbelül 3-4 százan vannak. Pétervárnak azon a részén, ahol a múlt hétfőtől szerdáiig állandóan tartottak a házongások, ezek olyan nagy arányúak voltak, hogy semmiben sem különböztek az 1905-ben volt nagy forradalmi verengzésektől. A második nap éjszakáján különösen nagy aránya volt a tömegek felvonulása. Az elkezdett tömeg sorából gyakran hallhatók voltak békét követelő és kenyeret követelő kiáltások.

Pétervár hírlapokban attól tartanak, hogy ezek a tüntetések csak előjátékok egy sokkal komolyabb és jelentősebb házongásnak, amely ki fog terjedni az ország más részeire is.

Pétervárról jelentik, hogy az élelmiszerhiány az utóbbi napokban még jobban kiéleződött. A liszt és kenyér hiány különösen Péterváron és Moszkvában nagyarányú. Az éhség megoldásának a szállítási válságon kívül számos más akadálya is vannak. A hatóság a múlt héten kenyérjegy-rendszert rendelt el Péterváron. Minden lakos 140 gramm adagot fog kapni naponta és ez az intézkedés tíz napon belül lép életbe. A kormány több vasut közlekedését megszüntette, hogy így fokozzák az élelmiszer szállítást. A Duma elfogadta a kadettpárt vezérének, Miljukovnak a javaslatát, amely Pétervár, Moszkva és másipari városoknak nyomban való ellátását követeli és amely sürgeti a munkás képviselőknek a nemzeti védelmi bizottságba való belépésüket. A munkások nagy része az utóbbi napokban sztrájkba lépett, hogy tiltakozzanak a kenyérhiány ellen. A házongások egyik napján a miniszterelnök éjszaka minisztertanácsot hívott egybe, amelyen a kormány tagjain kívül megjelentek a Duma elnöke, alelnöke és a pártok vezetői is.

LEGUJABB.

Bjél 2 orakor érkezett
telefonjelentés.

Anglia és Svédország viszonya rosszabbodott.

Stockholm. Anglia és Svédország között a helyzet rosszabbra fordult. A svéd külügyminiszter a kormány titkos ülésén kijelentette, hogy Angliával megindított tárgyalások eredménytelenek voltak és Anglia a svéd kereskedelmet teljesen megfojtani igyekszik.

Bizhódnek a hazaáruló románok.

(Több ezer letartóztatás. — Az igazságügyminiszter kijelentésével.)

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

A képviselőház mai ülésén Szász Károly alelnök elnökölt. Az ülés megnyitása után bejelenteti, hogy Zsembery István dr. érsekvári mandátumát végleg igazolták, Simonyi-Simadám Sándor ügyében az eljárást az összetérhetetlenségi bizottság megszüntette, bejelenteti végül, hogy Apponyi Albert gróf sürgős interpellációra kért engedélyt, amit a Ház megadott. Az interpelláció tárgyalására fél hét órákor térnek át. Ezután áttértek a kivételes hatalom igénybevételéről szóló miniszterelnöki jelentés tárgyalására.

Eszterházy Mór gróf szólalt fel elsőnek és a legutóbbi ülésen félreértett szavait magyarázza helyre, majd a földművelésügyi miniszterrel polemizál.

Ostffy Lajos szintén félreértett szavait magyarázza ki.

Ezután Ghillányi Imre báró földművelésügyi miniszter válaszolt az előtte elhangzott felszólalásokra és beigazolta, hogy az ellene felhozott vádaknak semmiféle alapja nincs.

Pallavicini György őrnagy szintén félreértett szavait magyarázza ki a Mundus ügyével kapcsolatban.

A következő felszólaló Balogh Jenő igazságügyi miniszter, aki Bethlen István grófnak a képviselőház legutolsó ülésén elmondott beszédével foglalkozik. Bethlen István gróf beszédében azt hangoztatta, hogy Erdélyben az igazságügyminiszter kézei nem lépnek fel elég eréllyel az ellenséghez pártolt román nem-

zetiségük ellen. Az igazságügyminiszter kijelenti, hogy ez ellen tiltakoznia kell. A háború kitörése után a katonai és polgári hatóságok meggyőzését létesítettek, hogy együttesen, közösen és párhuzamosan intézik az ügyeket. Ennek következtében a betörés visszavérése után rengeteg ügy merült fel, amelyek a legnagyobb szigorral és a legnagyobb odaadással teljesítik kötelességüket. A hatóságok első sorban a nagyobb és jelentősebb ügyeket intézik el. A megindult nyomozások folyamán már eddig is több ezer letartóztatás történt. Rátér ezután a fiatal korú bűnösök ügyére. Bizonyos, hogy a fiatalok bűnözése az utóbbi időben aránytalanul megsokszorozódott. Ennek abban leli magyarázatát, hogy a kellő felügyelet hiányzik. Biztosítja azonban a Házat, hogy a kormány ezzel a fontos kérdéssel is behatóan foglalkozik.

Ezután még Simonyi-Semadám Sándor szólalt fel és hangoztatta, hogy a kisemberek jegyzetek a hadikölesőre, a nagytőkészek ellenben nem.

Végül Gloswein Sándor dr. a rokkantak állami támogatását és segélyezését sürgeti.

Ezután a vitát az elnök bezárta és áttértek Apponyi Albert gróf sürgős interpellációjának tárgyalására, melyről lapunk más helyen emlékezünk meg.

Brazília bécsi konzuljának tragédiája.

— Gyermeké után halálba menő házaspár. —

(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

Szombaton délután Jäger Cartosnak, Brazília bécsi főkonzuljának Marchetti-utca 14. számú lakásán rejtélyes tragédia történt. Hat óra után a lakásból két revolver lövés hallatszott. Kévéssel ezután kitámolygott a lakásból Jäger Etty, a főkonzul felesége, egész a szomszédos lakásig ment, ahol eszméletlenül összeesett. A szíve táján lőtt sebből vérzett. A szomszédok behatoltak a lakásba, ahol vérző halántékkal találták a férjet. Mire orvost hívtak, a főkonzul már meghalt.

A rendőrség osakhamar helyszíni szemlét tartott a tragédia színhelyén, de teljes világosságot nem sikerült deríteni a rejtélyes ügyre. Mint a szomszédok elmondották, a házaspár a legideálisabb egyetértésben élt együtt. Háromnegyed év óta, mióta hét éves kis leánykájuk meghalt, állandóan buskomorak voltak. A főkonzult nemrég vissza is hívta Braziliába, de az asszony nem tudott megválni Bécsből, ahol gyermeke sírja van. Minden valószínűség szerint a gyermeke elvesztése felett érzett fájdalom miatt lett az asszony öngyilkos.

A tragédia, mint a rendőri nyomozás megállapította, minden valószínűség szerint úgy történt, hogy az asszony, ágyban fekvő, aziven lőtte magát. Azzai a revolverrel kovatta el az öngyilkosságot, amelyet a harcúton elestett fiától kapott. Mikor a férj meglátta feleség szörnyű tettét, ugyanazzal a revolverrel halántékra lőtte magát és sebe halálos volt. Az asszony állandóan eszméletlen kívül van és így kihallgatni nem lehetett. A szerencsétlen urholgy áldott állapotban volt és vasárnap este a kórházban egy gyermeknek adott életet.

Bécsből jelentik: Jäger konzul feleségének az áldott állapota miatt megváltozott a szív fekvése, ezért a lövés nem találta el a szívet. Az orvosok remélik, hogy az asszony életét sikerülni fog megmenteni. Jägerné gyermeke teljesen fejlett nyolc hónapos. A szerencsétlen asszonyt ma kihallgatták a vallomásában elmondta, hogy elhatározták, hogy közösen válnak meg az életől. Jägerné még nem tud férje haláláról.

Köteles a kereskedő árusítani.

— Katonai bíróság ítélete. —

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

„A kereskedőnek még akkor is árusítania kell, ha veszteségre dolgozik.” Ezt a nevezetes szabályt mondotta ki tegnap egy bécsi Landwehr hadosztály bíróság, amely Weisz dr. őrnagy hadbíró elnöke alatt tartotta tárgyalásait. A vádlott Chrudina Mátyás kereskedő volt, kit azzal vádoltak, hogy üzletében az áruk eladását megtagadta. Egy vevőnek, ki egy fél kiló cukrot akart nála vásárolni, azt a feleletet adta, hogy csak egy egész süveg cukrot adhat, mert a szétvágás alkalmával a lepattogó cukordarabok anyagvesztést idéznek elő. Ezenkívül ugyancsak ennek a vevőnek azt mondotta, hogy cukrot pedig csak akkor ad, ha kávét is vesz tőle. Az első fórum a Landwehr brigád bíróság három napi zárkára ítélte el az időközben bevonult kereskedőt s a vádlott magasabb műveltségét súlyosbító körülménynek tekintette.

Felelőzés folytán a Landwehr divízió bírósága ítélezett ebben az ügyben. A vádlott ismét azzai védekezett, hogy a cukor szétvágása neki anyagi kárt okozott volna.

Vezető bíróságot: Dehol nem áll a törvényben, hogy a kereskedőnek csak nyereséggel

szabad eladni. Az élelmiszereket, ha a szükség úgy kívánja, veszteséggel is árusítani kell.

A bíróság ezután a szakértőket hallgatta ki, akik a vezetőbíróknak adtak igazat, mert szerintük is az eladás kötelezettsége független a nyereségtől, vagy veszteségtől, mert lehető, hogy maximált árak alacsonyabbak, mint a beszerzési árak s akkor a kereskedőnek áruit, még veszteséggel is árusítania kell. Ennél fogva a bíróság elutasította a kereskedő felelőszését, a régebben hozott ítéletet megerősítette.

Ardrágító aradi kávéosok.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az aradi Városi- és Hungária-kávéházak régen huzódó kihágási ügyében ma hozta meg az aradi rendőri büntetőbíróság az ítéletet. A két kávéház tulajdonosa Fürst János és Fischer Arthur kávéosok ellen Hecht Arnold dr. tb. főorvos tette feljelentést hónapokkal ezelőtt, mert üzleteikben lefőlözött tejből készített kávét szolgáltatnak fel túlmagas áron, és 2-3 deka súlyu kenyéret 6-8 fillérért adtak el.

A panaszokat Hecht dr. a közéletmezősi bizottság egyik ülésén tett és azokat áttették a rendőri büntetőbírósághoz, ahová Grumáz László dr. rendőrkapitány, a rendőrbíróság vezetője ma megidézte a kihágás szereplőit. Már előzőleg is több ízben tárgyalta az ügyet Grumáz dr. és így ma már az ítéletet hirdette ki.

Az ítélet szerint a rendőrbíró Fürst Jánost a Városi Kávéház tulajdonosát és Fischer Arthurt, Hungária tulajdonosát a kenyér maximális árának túllépéséért 200-200 koronára, míg a kávé túlmagas áráért 400-400 korona pénzbüntetésre ítélte.

Az ítélet indokolása kimondja, hogy a kávéosokat az alól a vád alól, mintha lefőlözött tejből készített kávét szolgáltatnak volna fel kávéházukban, felmenti, mert a tejnek lefőlözött voltát csak a vegyvizsgáló állomás állapítja meg, már pedig a kérdéses kávéról a vegyvizsgáló állomásnak nem küldtek be mintát. Maximális ár túllépését követték el a kávéosok azzal, hogy a kenyéret hat és nyolc fillérért adták kávéházaikban, holott a polgármester a kávéházak részére a kenyér árát maximálta, még pedig úgy, hogy öt dekgarammos kenyérmennyiséget öt fillérért adhatnak el. Tudvalevő, hogy ehelyett a kávéosok hat, esetleg nyolc fillérért kérték el egy darab kenyéért. A kávé árát szintén túl magas árban állapították meg a kávéosok kávéházaikban. Ebben a kérdésben a kamara adott a rendőri büntető bíróságnak szakvéleményt, amely a Városi és a Hungáriában felszolgált kávé árát szintén túlmagasnak tartja s ezért kellett a kávéosokat ebben a kihágásban is vétkeseknek mondani. A bíróság egyhító körülménynek vette a kávéosok büntetlen előéletét és azt is, hogy a kenyéret a kávéházakban nem ők, hanem a főpincérek kezelik. Ez azonban nem mentesíti teljesen az üzlet tulajdonosokat, mert ami az üzletükben történik, azért ők a felelősek.

Fürst János és Fischer Arthur az ítélet kihirdetése után felelőszést jelentettek be.

Kitüntetések. A király az ellenség előtt elesett Zumtöbök Gyula 33. gyalogezredbeli hadnagynak és egy háborús járványban elhalt Heneges György 33. gyalogezredbeli főhadnagynak a hadiékítményes katonai érdemereszt 3. osztályát a kardokkal adományozta.

Lopás vádja alól felmentett őrnagy.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Budapestről telefonálja tudósítók: A budapesti büntető törvényezék ma tárgyalta Anders Emil őrnagynak, a koronaőrseg volt parancsnokának bűntudját. Az őrnagy azal volt vádolva, hogy a koronaőrseg 27.000 korona hivatalos pénzét ellopta. Anders Emil 1910. augusztus 11-én szabadságra ment és hivatalának vezetését Halász Gyula százados és Vágó főhadnagy vették át. Anders távozásának napján, amikor délután felnyitották a hivatal pénzeszekrényét, meglepve konstatálták, hogy az ki van fosztva és több mint huszonötezer korona hiányzik. A gyanu nyomban a szabadságra ment parancsnokra esett, mert amikor eltávozott, útelölött a hivatal átadásánál még a pénz meg volt. Allitól meg tudták, hogy Anders mikor szabadságra ment, akkor ebédután bent járt hivatali szobájában, kulcsaival felnyitotta fiókját, onnan kivette a pénzeszekrény kulcsát és így nyitotta fel a pénzeszekrényt, amelyből 27.495 koronát vett magához. A vizsgálat alatt a tanúk azt vallották, hogy többször látták a szabadságon lévő parancsnokot hivatalában, de mindig olyankor, amikor a hivatalban más nem tartózkodott. Tudták róla azt is, hogy nagyon eladósodott volt és havonként csak 275 koronát kapott kézhez. A hatásköri bíróság a polgári bíróságok elé utalta a bűntudját. Éveken keresztül folyt ezután az őrnagy ellen a vizsgálat és végül az ügyészség lopás bűntudjával, két rendbeli csalás és két rendbeli hivatalos sikkasztás bűntudjával vádolta meg. Közben Anders Emil lemondott állásáról és nyugalomba vonult. A királyi törvényezék vádtaása 1914-ben fog-

lalkozott ezzel az ügyvel és ekkor Anders ellen indított eljárást megszüntette.

Ezután az ügy a királyi tablához került, mely a vádtaács határozatának egy részét megváltoztatta és csupán lopás bűntudjával vádolta meg az őrnagyot. Így került ma tárgyalásra a régen húzódó ügy a budapesti királyi törvényezék büntetőbírósa elé. A tárgyalást Bauer táblabíró vezette és a vádtaóságot Nagy Béla dr. királyi ügyész képviselte.

A bíróság először Anders Emil hallgatta ki. A vádlott azt adta elő, hogy a kérdéses időben a koronaőrseg épületének első emeletén soffőr tanfolyam volt, igen sokan jártak az épületben és nem lehetetlen, hogy ezek között volt a pénz tolvaja. Adóssága csak pár ezer korona volt, amit akkor feleségének kauciójából fizetett ki.

Ezután kihallgatta a bíróság Halász Gyula őrnagyot, a koronaőrseg mostani parancsnokát, aki vallomásaiban azt adta elő, hogy Anders nagyon jószívű ember volt, barátainak váltókat zsrált és azokat nagyrészt neki kellett kifizetnie. A körülmények magukkal hozták, hogy csakis ő volt a gyanus a bűntudt elkövetésében.

Kihallgatta a bíróság még a koronaőrseg hat tagját, majd a kulcsszakértőket és végül a bíróság rövid tanácskozás után meghozta az ítéletet, amely felmentő volt. Az ítéletben a bíróság kimondta, hogy Anders ellen megszünteti az eljárást, azzal az indoklással, hogy a vádlott ellen semmitel pozitív bizonyíték nem merült fel és nem lehetetlen, hogy az összeg más uton tánt el.

TORVÉNYKEZÉS.

Tíz ezer korona büntetés

egy uri leány elosábitásáért.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

A bécsi törvényezékhez feltűnést keltő vádiratot nyújtott be egy apa, kinek kiskoru leánya a steinhofi ideggyógyintézetben van az örültek osztályán.

A vádirat szerint Bochrer Mór dr. ügyvédjelölt ismételen házasságot ígért a gyönyörű, tisztességes leánynak s ezalatt az ürügy alatt arra törekedett, hogy a leányt elosábita. A leány hitt a osábitó ígéréteinek, Bochrer dr. kedvesévé lett, aki azonban akkor, midőn a leánynak gyermeke született, a nőt hűtlenül elhagyta.

A bánattól és szegyéntől megörült a leány s intézetbe kellett szállítani. Miután az apa nines abban az anyagi helyzetben, hogy a gyógyítás költségeit viselhesse, kérte, hogy a vagyonos vádlottat a leány elosábitása miatt büntessék meg 40.000 koronával s ítéljék el a házassági ígértet megszegéseért havi tartásdíj fizetésére mindaddig, míg a leány betegsége tart.

A bíróság elítélte a vádlottat az elosábitott leánynak fizetendő 6000 korona kártérítésre.

A megokolásban kiemeli, hogy tekintettel kellett lennie a jelenlegi megnehezült megélhetési viszonyokra s az általános drágaságra, mely arra kényszerítette a bíróságot, hogy a kártalanítási igényét jelentékenyen leszállítsa.

A bíróságnak ezt az indoklását, megfelelőbbé leánya nevében az apa s a felsőbb bíróság ma ítélkezett ebben az ügyben. A védő rámutatott arra, hogy a megélhetési viszonyok

és a drágaság legalább is olyan argumentumok a vádló nő, mint a vádlott mellett.

A bíróság méltányolta a felhozott indokokat s felemelte a kártérítési összeget 10.000 koronára, egyszersmint 160 korona havi tartásdíjat állapított meg a gyógykezelés idejére az elosábitott leánynak.

A holdkóros szobrász nő válópere.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Az utlevél-ügyek kaposán érdekes válóperek a története jutott el a budapesti rendőrségre. Főszereplője egy magyar szobrász nő, Wellner Ilus, egy budapesti vegyészeti gyáros leánya, aki évekkal ezelőtt Savoia Károly zürichi egyetemi tanárnak lett a felesége. A magyar művésznő Brüsszelben a világhíres Van der Stappen belga szobrásznak volt a nővendéke és igen jó nevet szerzett. Szobrai elvitték Zürichbe is, ahol a svájciak nagy festőjének, Hodlernek képeivel együtt állították ki a munkáit.

Ezzel a kiállítással kezdődött a magyar képfaragónő regénye. A tárlaton ismerkedett meg vele Savoia, aki a zürichi egyetemen a francia irodalom tanára volt. Néhány havi ismeretség után a francia származású professzor feleségül vette a magyar művésznőt és boldog házasságban élt vele. Gyermekek is születtek és az egyetértést az sem bontotta meg, hogy a francia tanár egy éjszaka megállapította a feleségéről, hogy holdkóros. Vigyázott rá, de a súlyos idegbaj ellenére is zavartalanul együtt maradtak.

Amikor azután kitört a háború, a franciamagyar házaspár hajókába is beköltözött az egyenetlenség. Elhidegültek egymástól és később a férjhez luza is rendelték Franciaországba s ott be kellett vonulnia. Az asszony egy da-

rabig maga maradt, azután hazajött szüleihez. A mult héten értesítést kapott Wellner Ilus, a berni országos törvényezéktől, hogy ott válópert indított ellene a férje. Ugyancsak levelet kapott férjének ügyvédjétől is, aki azt írta neki, hogy férje azért indit ellene válópert, mert — holdkóros. A házaspárt azonban a megbomlott háborús világrend választotta el egymástól, amely a népek együttélésének lehetőségét is hosszú időre megszüntette.

§ Három évi börtönmre ítélték Reznicsék ezredest. A temesvári hadosztálybírósa harminc napig tartó főtárgyalás után Reznicsék Emil nyugalmazott ezredest, a nagybecskereki 29. pótzászlóalj volt parancsnokát az állam hadereje ellen elkövetett bűntudt miatt a katonai büntető törvénykönyv 327. szakasza alapján három évi börtömmel és kemény fekhellyel szigorított nehéz börtönmre, tisztis rangjának elvesztésére és összes rendjeleinek és kintüntetéseinek elkobzására ítélte. A hadosztálybírósa a bűnrészességgel vádolt Nikolin István 29. gyalogezredbeli káplárt két esztendői nehéz börtönmre. Markov Emil Milán és Joannovic Jesta 29. gyalogezredbeli közlegényeket hat-hat havi nehéz börtönmre ítélte, amit a vizsgálati fogsággal kitöltöttek vettek. Vessics Száva 29. gyalogezredbeli közlegényt pedig felmentette. Az ítélet ellen az elítéltek és védők semmisségi panaszt jelentettek be, Vessics Száva pedig az ítéletben megnyugodott.

§ Börtönmre ítélt volt újságíró. Szűcs Alajos győri származású, volt aradi, majd nagyváradi újságíró, a temesvári hadbírósa elé került, mert Aradról megszökött az ezredtől és egy év alatt egész sereg büncselekményt, okirathamisítást, lopást, csalást és hamis név használatát követte el, amíg végte Nagyváradon letartóztatták. A bűn lejtőjére került fiatalembert a katonai bíróság két évi szigorított börtönmre ítélte.

Amerikai hajók megtámadják a buvarhajókat.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Hivatalosan jelentik Newyorkból: A newyorki kikötőben napnyugtától napkelteig tilos a hajózás. Napközben a hajók ötszáz yardnyi széles utat kénytelenek követni az Island-sziget hosszában.

Washingtoni jelentések szerint Wilson elnök rövid, kizárólag a felszerelési kérdésnek szánt kongresszusi ülészakot tervez, amelyet pénteken és szombaton fognak megtartani.

Az Associated Press jelenti: A kormány véleménye szerint a föllegyverzett amerikai kereskedelmi hajóknak joguk van azonnal tüzelni, mihelyt egy német tengeralattjárónak parizskopját megpillantják. Minden német buvarhajóról föltételezhető ugyanis, hogy ellenséges szándéka van. A kormány ezt a véleményét arra a német nyilatkozatra alapítja, hogy a buvarhajók minden gőzöst elsüllyesztenek a zariati zónán, tekintet nélkül annak jellegére és szállítmányára.

Haga. Washingtoni jelentések szerint 50000 német amerikai az Unió területéről Mexikóba költözött. Washingtonban a mexikói helyzetet nyugtalanítónak tartják. Mexikóban a németek tiltakozó gyűléseket tartanak. Az öbölben állítólag német tengeralattjárók vannak elrejtőzve. Egy jelentés szerint az elnökválasztáson Caranza az egyetlen jelölt. Caranzát a washingtoni kormány utasította a német üzletemek meggátolására.

Az Evening Post szerint Caranza rendeletet adott ki, amely megtiltja a fellegyverzett kereskedelmi hajóknak mexikói kikötőkbe való beletasat.

VAROS ES MEGYE.

Hétszáz vagon tűzifát vásárol a város.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A gazdasági szék ma délelőtt ülést tartott Lócs Rezső h. polgármester, gazdasági tanácsnok elnöklésével, amelyen tárgyalták a kereskedelmi és iparkamara átiratát a gabonárak maximálása tárgyában. A gazdasági szék, ellentétben a kamarával, azon a véleményen van, hogy a gabonaneműk árának emelése föltétlenül szükséges, mert tartani lehet attól, hogy a jelenlegi árak érvényben maradása mellett a gazdák olyan módon fogják csak a földeket megművelni, hogy az a gabonatermés csökkenését vonja maga után. A jelenlegi gabonárak mellett ugyanis célszerűbb anyagilag a gazdáknak, hogy gabona helyett egyéb terményeket termeljenek, ami viszont egyenesen a hadviselés érdekeivel ellenkezik. Szemben a kamarával, a gazdasági szék az árak megállapítását már most időszertűnk tartja, mert a gazdaközönségre a tavaszi vetéseknél huzdítólag hatna.

Lócs Rezső a fogyasztó közönség, Arad város 60.000 ellátatlanja nevében *külvéleményt jelent be* a gabonárak még oly mérsékelt fölemelése ellen.

Ezután rátért a gazdasági szék tárgysorozatának második pontjára: a város részére tűzifa szállítására tettek ajánlatot *Fraenkel József és a Laendler Aladár cég.* Miután az utóbbi kedvezőbb, ennek elfogadására tesznek a közgyűlésnek javaslatot. A Laendler cég ab Arad ajánl 700 vagon tűzifát, vagononként 620 koronáért.

Képviselő választók összeírása. Közhírré teszem, hogy az országgyűlési képviselő választók I. választó kerületének 1 szavazó körében, a Rákóczy-utcai siketnéma iskolában működő összeíró küldöttség hétköznapokon déli negyed 1-től negyed 2 óráig és délután fél 6-tól fél 7 óráig eszközli az országgyűlési képviselő választók összeírását. *Bolgár Lajos, összeíró küldöttségi elnök.*

Az adóügyi tanácsnok nyugdíjazása. A nyugdíjügyi bizottság ma délután *Varjassy Lajos* polgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy *Vannay Gyula* adóügyi tanácsnok nyugdíjaztatását fogják a közgyűlésnek ajánlani, 5400 korona nyugdíjjal és 880 korona lakbérrel.

Folytatolagos sorrendje Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 1917. évi március hó 14-én délután 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak. 25. A tanács előterjesztése *Biau Jolán* és társainak tula donát képező ingatlan megvétele tárgyában. 26. A főispán értesítése *Szkála József* napdi as irnoknak 1b. közgyűlési történt kinevezéséről. 27. A tanács előterjesztése a *Weitzer*-alapítvány kamataiból 10000 koronának 10 éven át a tüdőbetegek kórháza céljaira leendő átengedése tárgyában. 28. A tanács előterjesztése az adóelszámolási bizottságba 2 tag kiküldése iránt. 29. Az aradi első lakarekpénztár tisztviselői kara női halált halt *Eckhardt István* kártársuk emlékére 1000 kor. alapítványt tesz. 30. A tanács jelentése néhai *Prodanovits György* által létesített alapítvány ügyében törleszi engedély kiáltása tárgyában. 31. A tanács javaslata az 1916. november 1. után szolgálatba lépett alkalmazottak háborus segélye tárgyában. 32. A tanács javaslata az aradvárosi gyermekkorház 1915. évi zárszámadásának és 1917. évi költségvetéséről megállapítása tárgyában. 33. A tanács előterjesztése azv. *Gregus István* nyugdíjának újabb megállapítása iránt. 34. A tanács javaslata a mezőgazdasági munkásoknak című a. ap 1916. évi zárszámadásának megállapítása es az

alap megszüntetése tárgyában. 35. A főkapitány előterjesztése a rendőrtisztek és detektívek ruhaátalányának és ügyeletes szolgálati díjainak felemelése iránt.

IRODALOM ES MÜVESZEL.

Színházi műsor:

Kedden: Böregér, operett.

Szerdán: Kék roka, vígjáték.

Csütörtökön: Kárpáthy Zoltán, újdonság itt először.

Penteeken: Kárpáthy Zoltán, másodsor.

Szombaton délután 3 órakor ifjúsági és népies előadás, mérsékelt helyárrakkal: A peleskei notárius.

Este 7 órakor rendes helyárrakkal: Kárpáthy Zoltán.

* **Az Unger-tanítványok** hangversenye az aradi Város Keresztjávára folyó hó 18-án, vasárnap délután fél 5 órakor lesz a kultúrpalotában, melynek nagyterme ez alkalommal újra megnyílik a zenekedvelő aradi nagyközönség előtt. A sokoldalúságáról általában közzismert hangverseny műsora a régi és modern zeneirol legkiválóbbjainak szóló-, kamarazene, valamint zenekari műveit tartalmazza. A rendkívül érdekesnek ígérkező hangverseny jegyei 6—1 korona árban a mai naptól kezdve válthatók ifj. Klein Mór könyvkereskedésében.

* **Zenei Szemle.** A háboru alatt megszüntek a magyar zenei lapok és így a magyar zenevilág mindjobban érezni kezdte egy összetartó sajtóorganum hiányát. Ez indította Járó y Dezsőt, a Zeneakadémia agilis tanárát s egyben temesvári püspöki karnagyot arra, hogy „Zenei Szemle” címen havi folyóiratot indítson meg a zene tudomány és hangversenyélet köréből. A március 1-én megjelent első száma meggyőző bárkit is arról, hogy ennél nívósabb zenei lapunk a békében sem volt. A szerkesztő beköszönése után, gróf Zichy Géza cikkezik Liszt Ferencről Hubay Jenő a Csodagyermekről, Kodály Zoltán Zeneakadémiai tanár a magyar hangsorról. Szentgály Gyula az Orsz. Zenészsövetségről, Fodor Gyula Kerner István jubileumáról, Járó y Dezső az orgonák témagyagának rekvirálásáról ír. A zeneéletről fővárosi és vidéki hangversenyszemle rovata számol be. Mig a Rovás, Hiresarnok, Irodalom rovatokban számos aktuális és történeti vonatkozású tudnivalót olvashatunk. Az előfizetési díj (félévre 6 korona) Járó y Dezső címére küldendő be. (Temesvár Belváros, Nagykörut.)

* **A színház hírel.** *Szendrey Mihály* 30 éves színészi jubileuma. Az aradi nemzeti színház személyzete nagy ünnepséggel készül megülni legközelebb szeretett igazgatójának, Szendrey Mihálynak 30 éves színészi jubileumát. A jubilaris előadás folyó hó 28-ára hétfőre van tervezve. Az Allamtitkár, melyben Szendrey a címszereppel művészetének legragyogóbb alakításával fogja megpecsételni a minden tekintetben fényesnek ígérkező jubileumi estét. Az Allamtitkár-ban a társulatnak csaknem minden tagja részt vesz.

— **Kern Aurél elboosátása az Operától.** *Budapestről* telefonálja tudósítónk: *Bánffy Miklós* gróf, az állami színházak incidensára tegnap arról értesítette *Kern Aurélt*, az Operaház igazgatóját, hogy szerződését, amely júniusban lejár, nem óhajtja megújítani. *Bánffy gróf* és *Kern Aurél* között ugyanis nemrég összeszólalkozás volt és ennek következtében a gróf még akkor kijelentette *Kern Aurélnak*, hogy nem retlektál munkájára és szerződése lejáráig szabadsággolja.

* **A Wolfsohn-ciransz utolsó díszelőadása.** Ezt a nagyszabású artista dramát páratlan sikerrel mutatta be az Apolló-színház. A közönség kérésére az Apolló igazgatósága újból lehozatta a filmet és szerdán és csütörtökön megtartja a kép reprizét. 3

Meg kell szüntetni a zárórat.

(A főváros követelése.)

(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

Budapestről telefonálja tudósítónk: A főváros közigazgatási bizottsága mai ülésén a katonai hadiszolgáltatások kapcsán felmerült kártérítéssel foglalkozva elhatározta, hogy feljebb a kormányhoz a kórházi ápolási díjak felemelése, az ipari cikkek maximálása, az ipari ápusok felállítására, valamint a záróra fokozatos megszüntetése dolgában.

A bizottsági ülésen *Vázsonyi Vilmos* a zárórák kérdésére tette szót. Rámutatott arra, hogy sem a színházak, sem más szórakozó helyek és sem pedig a közönség érdekében nem találja helyesnek a záróra rendeletet. A záróra rendelet csak látszólagos országos érdek, holott az egyáltalán nem segít a bajokon és valójában Budapest lakosságát sulytja legjobban. Jogosulatlannak tartja, hogy nálunk szigorubb legyen a záróra, mint mindenütt máshol. Németországban és Ausztriában sem olyan szigoru a záróra rendelet, mint éppen nálunk. Most ellenállhatatlanul jön a tavasz és nem lesz semmi akadálya annak, hogy fokozatosan helyreállítsák az előbbi zárórat. Javasolja, hogy a közigazgatási bizottság kérje fel a kormányt, hogy minél előbb állítsa vissza a záróra kérdésében a régi rendet.

LEGUJABB.

Reggel 3 órakor érkezett telefonjelentés.

Genf. Washingtoni jelentések szerint az amerikai ellenzéki szenátorok újból óva intik a hajósokat, hogy addig ne fegyverezzék fel hajóikat, amíg ezt a szenátus el nem határozza.

Stockholm. Az angol követ vigyázatlan kijelentése Svédország politikai helyzetéről élénk nyugtalanságot okozott, különösen az ország függetlenségére órködő körökben. A követ ugyanis azt mondotta, hogy a kamarában neki van többsége és a kormány meg fog a jövő héten bukni. A követ a legutóbbi kormányválsággal kapcsolatban tette ezt a kijelentését.

Elfoglalták az angolok Bagdadot.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

London. (Hivatalos.) Az angolok vasárnap megszállották Bagdadot.

Rottordam. Bagdad elestéről a következőket jelentik: Csütörtökre virradó éjszaka holdvilág mellett az angol csapatok meglepetésszerűen átkeltek a Djalah folyón, amelynek jobb oldali partján erős őrállások voltak. A folyó torkolata előtt sikerült az angoloknak hidat verniök, amelyen erős osztagok vonultak át. Tíz kilométerre a parttól megtalálták az ellenséget, amelyet három kilométerre visszavertek. Pénteken eljutottak az angol csapatok Bagdadtól hat és fél kilométerre, az ellenséget kiűzték második védelmi állásából is és meghódított területen töltve az éjszakát, szombaton Bagdadtól délre és nyugatra, nyolcezernégyszáz méterre a várostól a törököket kiverték védő állásukból és vasárnap reggel bevonultak Bagdadba.

Teherán. Az orosz követ értesítette a miniszterelnököt, hogy a török csapatok elfoglalták Bidikar, Sennéh, Amadan, Kingovar és Dauie helyégeket.

Mayer Ödön nem összeférhetetlen.

— A zsüri háromszoros ítélete. —

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

A képviselőház mai ülésének befejezte előtt megválasztotta Mayer Ödön összeférhetetlenségi ügyében a zsürit, tizenkét rendes és három pótagot. Rendes tagokul választották: Antal Géza munkapártit, Mezőssy Béla alkotmánypártit, Nagy Ferenc munkapártit, Gresswein Sándor pártönkivüli ellenzékít, Dobiecky Sándor munkapártit, Jónás Ödön munkapártit, Andrássy Géza gróf alkotmánypártit, Ivanovics Iván munkapártit, Gál Sándor alkotmánypártit, Pirkner János munkapártit, Kálmán Gusztáv munkapártit, és Simonyi-Semadam Sándor néppártit. Pótagok lettek: Batthyány Tivadar gróf ellenzéki, Szentiványi Gyula munkapárti, és Rónay Jenő munkapárti.

A bizottság tagjai ezután letették az esküt s a jegyzőkönyv hitelesítésével az ülés véget ért.

Nyomban a parlament ülésének befejezése után összeült az állandó összeférhetlenségi bizottság, amelynek ülésén Nagy Ferenc mint korelnök elnökölt. Titkos szavazással Nagy Ferencet a bizottság elnökévé választották, jegyzőjévé Simonyi-Semadam Sándort. Németh Károly, az állandó összeférhetlenségi bizottság előadója ismerteti Mayer Ödön összeférhetlenségi ügyét, amely három részre oszlik. Mayer ugyanis igazgatósági tagja volt az Erdélyi Földgáz r.-t. és a Tordai földgáz részvénytársaságnak, ügyésze volt az Ammoniak-Szikkvizgyárnak és igazgatósági tagja volt a Szent Margit szigeti játékbanknak. A három összeférhetlenségi ügyet a bizottság külön-külön tárgyalta.

Az első kérdésben tizenegy szavazattal egy ellenében a bizottság kimondja, hogy nem

forog fenn összeférhetlenség, tekintettel arra, hogy a törvény megállapítja, hogy a földgáz kérdésben az állami segély nem jelenthet semmiféle körülmények között sem összeférhetlenséget. Az ammoniak-szikkvizgyár ügyészi állásáról a bizottság megállapítja, hogy azok a szubvenciók, kedvezmények, melyekben a gyár részesült, nem haladják túl a törvényben előírt mértéket.

Mezőssy Béla megkérdezi Mayer Ödöntől, hogy milyen fizetése volt mint ügyésznek, állandó ügyésze volt-e a gyárnak és ügyészi fizetése nem módosult-e a nyereség arányában. Mayer kijelenti, hogy fix fizetése volt, állandó ügyésze volt a gyárnak és fizetésén a nyereség nem változtatott.

Mezőssy Béla: Kedvezményeket és szubvenciókat járt-e ki valamely miniszteriumba a gyár részére?

Nagy Ferenc elnök kijelenti, hogy Mayer erre a kérdésre nem tartozik felelni, mert ez az állítás nem szerepel az összeférhetlenségi bejelentésben.

Mayer Ödön kijelenti, hogy a miniszteriumban közbenjárt a szubvenciók érdekében, de akkor még nem volt képviselő. Két szavazattal tizenkettő ellenében a bizottság kimondja, hogy ebben az ügyben sem forog fenn inkompatibilitás.

A Szent Margit-játékbank ügyében a bizottság megállapítja, hogy a képviselő igazgatósági tagságáról már 1912 novemberében lemondott, mert felmerült az a kétely, hogy összeférhetlenségbe kerül. Tizenegy szavazattal egy ellenében a bizottság kimondja, hogy ebben az ügyben sincs összeférhetlenség.

Arad és Szeged közt eltűnt és megkerült pénzes levél.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Ma délelőtt a rendőrség bünyügyi osztálya nagy apparátussal kezdett egy nagyobb szabású bünyügy nyomozásához, melyben délutánra különös fordulat állott be, mely maga után vont a nyomozás megszüntetését is. Délelőtt tizenegy óra tájban az aradi vasúti postafőnökség telefonon jelentést tett a rendőrség bünyügyi osztályának, hogy a Szegedről Aradra érkezett vonat mozgópostájáról egy háromezer koronás pénzeslevél nyomtalanul eltűnt utközben. A vonat körülbelül ebben az időben futott be az állomásra, ahol a vonatvezető nyomban jelentést tett a postafőnöknek, hogy egy Szegeden feladott háromezer koronás pénzeslevél, melyet egy hatóság emére adtak fel, utközben eltűnt a vonatról és azt sehol sem találták. A mozgópostát tüzetesen átnézték, de a levélnek nyomára sem találtak.

Berez Ferenc rendőrkapitány, a bünyügyi osztály főnöke azonnal széleskörű nyomozást indított meg és detektíveket küldött ki az állomásra, akik kihallgatták a mozgóposta alkalmazottait és a vonaton szolgálatot teljesítő személyzetet. Ezután a detektívek házkutatást tartottak, de sehol semmi nyoma nem volt a pénzeslevél ellopásának.

Délután két órakor váratlan fordulat történt az ügyben. A vasúti postafőnökséget telefonon hívta fel az apátfalvai vasútállomás és jelentette, hogy a Szegedről Aradra tartó vonat mozgópostájáról reggel egy leveles zsákot adtak le az állomáson és ebben a zsákban egy háromezer koronás pénzeslevelet találtak, me-

lyet jegyzék nélkül adtak le és így nem tudják, hogy mi legyen a levéllel. Az aradi vasúti postafőnökség közölte az apátfalvai állomástelvigyázóval a történetet és kérte, hogy a tévedésből leadott pénzeslevelet a legközelebbi vonattal küldje be Aradra. Egyben értesítette a főnökség a rendőrséget is az esetről, mely megszüntette a nyomozást.

A postafőnökség tovább folytatja a vizsgálatot, hogy kinek a gondatlansága az, hogy a pénzeslevél eltűnt és hogy hogyan került a pénzeslevél az egyszerű levelek közé.

Ellenzéki vezérek

a királynál.

— Három új miniszterium. —

Budapestről telefonálja tudósítónk: Ellenzéki körökben beszélnek, hogy a király legközelebbi budapesti látogatása alkalmával kihallgatáson kívánja fogadni Apponyi Albert grótot, Károlyi Mihály grótot és Zichy Aladár grótot.

Budapestről telefonálja tudósítónk: Egy estilap értesítése szerint legközelebb három új miniszteriumot fognak szervezni és pedig a közegészségügyi miniszteriumot, melynek élére Kiebitsberg Kunó gróf kultuszminiszteri államtitkár kerül, közlekedésügyi miniszteriumot, melynek élére Kürthy Lajos báró a Közlekedésügyi Hivatal elnöke és közlekedésügyi miniszteriumot, melynek élére Tomay Kornéit, vagy Beöthy László volt kereskedelmi minisztert emlegetik. Az új miniszteriumok tisztviselői kara valószínűleg a meglevő miniszteriumokból fog kikerülni.

Wilson, a puritán.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az általános érdeklődés középpontjában áll még ma is az Unio megoldatlan viszálkodása a központi hatalmakkal és annak a férfinak a személye, kinek döntésétől függ ugylátszik az, hogy a ma még aranyaiban dúsuló Amerika is lángot vessen. A modern Hamiet, Woodrow Wilson: akarom is, nem is a háborút jelszóval az ajkán elérte azt, hogy ma Amerikában ép úgy, mint Európában, minden cselekedetéről ugyszólván naplót vezetnek, élettörténete iránt különös érdeklődéssel viselkednek.

Wilson Lincoln Ábrahám óta a legegyszerűbb elnöke az Egyesült Államoknak. Minden etikettet kerül s ha egyedül távozik a Fehér Házból, mindig gyalog történik ez, télen bársonykalappal, nyáron szalmaköveggel. Az autómobil, amelyet az állam az elnök rendelkezésére bocsátott, rendszeren feleségre és leányai használják. Mint minden erős munkás, Wilson elnök már kora reggel dolgozó asztalánál ül és — újságokat olvas. A *Newyork World* és a *Washington Post* a kedvencei lapjai, amelyeket ugyszólván betűről-betűre átolvas. Legkellemebb olvasmányai az angol és amerikai történelem, amelyekben Wilson nagyon járatos. Elnökké választása előtt, mint egyetemi tanárnak ezek voltak a tárgyai s valószínűleg ismét ezeket fogja tanítani, ha 1923. március 4-én második elnöksége végétől a Fehér Házból elhagyja.

A tulajdonképeni politikai munka a Fehér Házban délelőtt 10 órakor kezdődik s az ebédidőre szánt három órai szieszta kivételével, este 8 óráig tart. E hosszú idő alatt fogadja az elnök a minisztereket, idegen követeket, szenátorokat és kongresszus-tagokat. Magantitkára nincs Wilsonnak. Ha valamit fel kell jegyeznie, maga ír néhány sort kis jegyzőkönyvebe s mielőtt egy szabad órája van, írógépezet siet s maga kopogtatja le az aktát, hogy azt azonnal továbbítsa.

Miniszterei nem egyebek, mint diktatori akaratának végrehajtó szervei, nem pedig tanácsadói. Ha egy gondolatot helyesnek ismert el, azt nem adja fel s a miniszternek, aki ezzel a gondolattal nem ért egyet, nem marad egyéb hátra, mint a visszavonulás útja. Így történt Bryannal is. Személyes barátai napközben nem látogathatják meg, számukra a Fehér Ház kapui este nyílnak meg, amikor is a legkedvesebben látott vendég, House ezredes az elnöknek egyeilen tanácsadója. Mint mélyen vallásos puritán, az év 52 vasárnapját szigorúan megünnepeli Wilson, nemkülönben július 4-ét, az amerikai nemzeti ünnepet. Csak a legsürgősebb állami táviratokat szabad ilyen napokon a Fehér Házba vinni.

Wilson hozta be azt az újítást, hogy a kongresszuson személyesen megjelenik. Elődei megelégedtek azzal, hogy képviseltették magukat a kongresszus ülésén. Ő azonban, ha mondanivalója van, veszi botját és szalmakalapját, gyalog átsétál a kongresszus épületébe, a kongresszus-tagjainak meglepetésére.

Tisztelettel kérjük

azokat a t. tábort előfizetőinket, akiknek a tábort postaszámuk megváltozik, hogy egyidejűleg a régi tábort postaszámukat is írják meg, mert ellenkező esetben a lap pontos küldésében fennakadás állhat.

Sürgős Interpelláció a közös élelmezési hivatal miatt.

— Saját tudósítónk teletenjelentése. —

Apponyi Albert gróf a képviselőháztól engedélyt kért és kapott sürgős interpellációra, amelyet a napirend tárgyalásának félbeszakítása után, este fél hét órakor terjesztett elő. A közös élelmezési hivatal ügyében intézett kérdést a miniszterelnökhöz. Hangoztatja, hogy az osztrák sajtóban ismételt olyan hírek jelentek meg a közös élelmezési hivatal ter- vével kapcsolatban, mintha ennek a magyar államjog szempontjából káros következményei lehetnének. Kifogásolja, hogy ezt az intéz- ményt a törvényhozás nélkül hozták létre, anélkül, hogy a törvényhozás tudott volna a szervezetről. Kérdi, milyen jogköre van a szerve- zetnek? Szükségesnek tartja hangoztatni, hogy a két állam közötti paritásnak e szerve- zetben is kifejezésre kell jutnia. A következő kérdéseket intézi Tisza István gróf miniszter- elnökhöz:

1. Milyen jog és hatásköre lesz a követ- kezű napokban létesülő új szervezetnek?
2. Milyen viszony lesz a magyar kormány és annak szervezetei, valamint az összkormány- zati szervek között?
3. A két állam között levő paritás főleg miként fogják érvényesíteni?
4. Miként választják a bizottság tanácsá- nak tagjait, főleg pedig kinek ellenjegyzésével történt a bizottság elnökének kinevezése?

Tisza István gróf miniszterelnök nyomban válaszol az interpellációra. Rámutat arra, hogy a közös élelmezési szervezetről kiadott hivata- los kommunikékból kétségtelenül megállapít- ható, hogy a szervezet csak informatív jellegű, amelynek feladata összeköttetést létesíteni azok között a szervek között, amelyek a monarchia két államának élelmezésével foglalkoznak. A bécsi lapjelentések nem méltók a figyelemre, azok nem hivatalos közlemények. Utal az új szervezet elnökének, Landwehr Ottóknak nyilatkozatára, amely pontosan megjelöli a szervezet hatáskörét. A szervezet megteremté- sét szükségossé tette még az is, hogy Ausztria- Magyarország és Németország élelmezési ható- ságai között már régóta bizonyos összeköttetés állott fenn. Ez összeköttetés céljából az államok egy- más közt delegáltak tartottak, mégis szüksé- ges volt, hogy az osztrák és magyar kormány, másképp pedig a hadvezetés az élelmezési kérdésekben szorosabb kontaktusba jusson és ezért volt szükséges a szervezet létesítése. Azonkívül a szervezet megteremtésénél első szempont volt az is, hogy Őfelsége igen nagy érdeklődéssel viseltetik az élelmezési kérdések iránt. A szervezet kizárólag informatív jellegű, semmiféle rendelkezési hatásköre nincs, tehát a paritás elvének érvényesítéséről beszélni sem lehet, legfeljebb csak arról, hogy minden szerve- zet, amely hasznos felvilágosításokat tud adni, képviselve legyen benne.

Német nyelven felolvas ezután a minisz- terelnök egy átiratot, amelyet február 15-én intézett az osztrák miniszterelnökhöz, amelyben az új szervezet létesítésének indokai részletesen ki vannak fejtve.

Az ellenzék folytonos közbeküldésekkel zavarja a miniszterelnök német nyelvű felol- vasását:

— Magyar nyelven beszéljen! — Nem értünk németül! — A német nem államnyelv! — ilyen kiáltások hangzanak.

Tisza István gróf a közbeküldésekre ref- lektálva kijelenti, hogy sokkal helyesebb, ha az átiratot németül írják, mintha magyarból rosszul fordítják németre. Végül rámutat arra,

hogy az új szervezet elnökének kinevezése tisztára katonai jellegű és ezért semmiféle el- lenjegyzéssel nem történt.

Apponyi Albert gróf nem veszi tudomá- sul a miniszterelnök választát, de a Ház tudó- másul veszi.

A Victoria takarékpénztár közgyűlése.

(401.000 korona tiszta nyereség.)

— Arad. Közlöny tudósítójától. —

A „Victoria” takaré- és hitelintézet va- sárnap délelőtt 11 órakor tartotta meg huszon- kilencedik évi rendes közgyűlését. A nagy- számban megjelent részvényesek örömmel vét- ték tudomásul Raicu Sebő vezérigazgató által felolvasott tartalmas évi jelentést, valamint a minden tekintetben szép és reális mérleget, melyből meggyőződést szereztek, hogy az in- tézet, dacára a nehéz viszonyoknak, megizmo- sodott és impozáns eredményeket ért el.

A közgyűlést Ciorgariu Román pro- tosincelus, szemináriumi igazgató, az igazgató- ságnak alelnöke vezette, aki megállapítva, hogy 1952 részvény képviselőiben 796 szavazattal bíró 61 részvényes jelent meg.

Raicu Sebő vezérigazgató felolvassa az igazgatóság jelentését.

— Sajnálattal jelentjük, — mondja a je- lentés — hogy a háboru a világtörténelemben elő nem forduló hevességgel folyik, s jó remé- nyünk, hogy a hön óhajtott békét jelentsük, nem teljesült, sőt, a láthatáron újabb nehéz felhők tornyosulnak. Ez a szerencsétlen hely- zet minden közgazdasági intézmény komoly és felelős vezetőjére súlyos gondokat kell, hogy rójjon.

A háboru tartama alatt felmerült költsé- gek nagy befolyással bírnak minden termék árára és így a drágaságnak természetes té- nyezője. Meg kell értenünk és már most el kell készülnünk, hogy a baza és általában minden gazdasági és ipari termék még hosa- sabb ideig nagyon drága lesz. Hasonló je- lenségekkel találkozunk az iparnál és keres- kedelemlél is. Az egész mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi élet, a drágaság, a közleke- dési eszközök és a nyers anyag hiánya által előállott nehézségekkel küzd.

Különös örömmel állapítjuk meg, hogy ügyfeleink helyzete, akiknek legnagyobb része mezőgazda, a háborus konjunktúra követke- zésben jelentékenyen megerősödött, mit élénken bizonyít azon tény, hogy leginkább a mező- gazdaság tehermentesítettek magukat, kész- pénzzel egyenlítővén ki bankkölcsöneiket.

A háboru által teremtett különös állapot sohasem volt és most sem kedvező a hitelélet- nek és így a kölcsönnyújtás és egyáltalában a folyó bankügyletek hazánk összes pénzügye- teinél szűk keretek között mozogtak. Mindezek dacára összes engedélyezett kölcsöneink álla- déka 17.000.000 koronán felül van.

Két irányban volt lehetséges terékenysé- günket kifejtteni. Először hazafiúi kötelességet teljesítve élénk mozgalmat indítottunk a há- borus költségek fedezésének sikere érdeké- ben s megállapítjuk, hogy ügyfeleink az öt hadikölcsönből összesen 5.074.600 koronát je- gyeztek, mely összegből intézetünk maga 1 millió koronát jegyzett saját értékpapírtárcájá- nak gyarapítására. Másodszor különös elégté- tellel állapítjuk meg betéteinknek közel 6.000.000 koronával növekedését 16.504.831.76 ko- ronáról 22.324.218.28 koronát kitevő jelentékeny összegre.

Betéteinknek ezen impozáns emelkedése nemcsak a pénzbőségnek, hanem főleg azon nyilvános bizalomnak tudható be, amelyben a „Victoria” mindenkor, de jelenleg még na- gyobb mérvben részesült. Ugyancsak intéze- tünk konszolidálása végett szaporítottuk saját értékpapírtárcánkat 1 millió koronán felüli ösz- szeggel 2.185.635 koronára. Értékpapírjaink ár- folyamat reálisan és szolidan leszállítva állapi- tottuk meg.

Az év össztergálma 267.884.466.28 ko- rona volt. Aktív vagyónunk 28.069.635.78 korona.

Hangsúlyozni kívánjuk, hogy ezen aktív vagyónunk 90 százaléka könnyen realizálható követelésekből áll, köztük készpénz és más in- tézeteknél 8 millió korona. Visszleszámítolási kötelezettségünk ez évben sem volt.

Különös elégtétellel hangsúlyozzuk, hogy tartalékaink 1.960.605 koronát tesznek, míg az intézeti nyugdíjalap a tisztviselők nyug- díja részére 354.515.41 korona, tehát összesen 2.315.121.27 koronát tesz ki, az elmúlt év tiszta nyeresége pedig az 1916. évi áthozatal együtt 401.489.34 korona.

A mérleg reális és talán az eddigiek kö- zött a legszebb, amelyből élet, erő és remény sugárzik ki, úgy, hogy intézetünk a háboru után okvetlenül bekövetkező gazdasági harcra készen áll.

A legnagyobb hasznát a multban tanusi- tott óvatosságnak és előrelátásunknak köszön- hetjük és ezen jelentést befejezve hangsúlyozni kívánjuk, hogy a Victoriának a mai helyzetébe való emelése elsősorban jó és szolid klientelá- jának tudható be, amely ismerve érdekeit, min- dig hű volt hozzánk.

Az alapszabályok értelmében az időrend szerint Ciacian Miklós dr. és Vatiianu Traján az igazgatóságból kilépnek.

A jelentést nagy megelégedéssel vette tu- domásul a közgyűlés, egyhangulag elfogadta az igazgatóságnak a nyereség felosztására vonat- kozó javaslatát, mely szerint részvényenkint a 29. sz. szelvény ellenében 20 korona osztalék (10 százalék) lesz kifizetve folyó hó 12-étől kezdve s a felmentvényt úgy az igazgatóság- nak mint a felügyelő-bizottságnak megadta, az igazgatóságba pedig Ciacian Miklós dr.-t és Vatiianu Traján-t újából egyhangulag megválasz- totta. Ezután a közgyűlés berekesztetett.

Eltűnt és megkerült negyed millió korona.

— Arad. Közlöny tudósítójától. —

Ma délelőtt Steiner József dr. szatmári fogorvos telefonon bejelentette a rendőrkapitányságnak, hogy egy páciense, aki rendelőjé- ben tartózkodik, az Attila-utcának és Arpad- utcába való betorkolásánál, a kocsit uttesten egy papírosomagot talált, amelyről kiderült, hogy 249 darab ezerkoronás bankjegyet tartalmaz. Az összeget az orvos őrizete alá vette.

A rendőrség megállapította, hogy Kató Irma apai hajadon találta meg a Rajzinger-féle gyógyszerár előtt a nagy vagyont rejtő egy- szerű papírosomagot. Kató Irma eladta, hogy a csomag egy, a vasúti állomás irányából re- bogó kocsiból esett ki. Amikor észrevette, hogy pénz van a csomagban, felvitte Steiner dr. orvoshoz.

Mialatt a rendőrség kiküldöttéi jegyző- könyvet vettek föl az esetről és a talált pénzt a városi pénztárban helyezték el letét gyanánt, még a déli órákban megjelent Steiner József dr. lakásán Glück Ernő aklói földbirtokos neje szül. Bányász Anna és kijelentette, hogy a ta- lált összeget ő vesztette el, amelyet egy fél órával azelőtt a cs. és kir. vágómarhaközpont szatmári kirendeltségétől vett át. A hivatal az udvari-uton van. Itt kocsira ült és a Teleki- utcán keresztül az Attila-utca, majd az Ar- pad-utca, majd a hajtatott. A fordulónál a pénzt el- vesztette, amit csak később vett észre.

A rendőrkapitányság, amelynek Glück Er- nőné nyomban jelentést tett pénzének eiténé- séről, a délután folyamán vizsgálatot indított annak megállapítása végett, hogy Glück Er- nőné tényleg felvette-e a talált pénzzel egyező összeget a katonai kirendeltségtől. A kato- nai irodában igazolták, hogy Glück Ernőné 3 csomagban 250 ezer koronát vett át és miután egy 1000 koronás bankjegyet az egyik csomag- ból levett és felváltott, tényleg 249.000 koronát vitt magával.

A tényállás tisztázása után a rendőrkapitányság a talált pénzüsszeget Glück Ernőné gazolt tulajdonosnak kiutalta.

Hegedüs Ede alezredes bűnpere.

— Az internáltak tanuvallomása. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A nagyszabeni hadosztálybírósa ma folytatta Hegedüs Ede alezredes bűnyének fő-tárgyalását és tekintettel az óriási anyagra, melyet a bíróságnak fel kell dolgoznia, ma délután is tartott ülést. Ma kizárólag volt internáltakat hallgattak ki tanuként a védő ama állítására, hogy az alezredes parancsnoksága alatt álló táborban minő volt a bánásmód, az ellátás, az egészségügyi viszonyok és a foglárrok megatartása.

A tárgyalást kilenc órakor nyitotta meg John Jenakie tábornok elnök és a tárgyalást vezető Hummel Ferenc alezredes hadbíró kihirdette, hogy Osztermáier gyógyszerész beidézésére vonatkozó védői elterjesztés fölött a bíróság később fog határozni. Ezután átérték a tanukihallgatás folytatására.

Rostélos a foglárroknak.

Az első tanu Oljaca Lázár kereskedő, rögtön a háború kitörése után került Aradra, mint internált. Miután leírta a táborokban az első időben uralkodott állapotokat, amelyek vallomása szerint legnagyobb részben azért voltak olyanok, mert a foglárrok csak azt nézték, hogy miből lehet anyagi hasznot csinálni, a tárgyalást vezető kérdésére kijelentette, hogy Hegedüs alezredes mindezekről a dolgokról nem tudott. Eppen úgy mint ahogy azt sem látta, hogy milyen élelmezésben részesülnek az internáltak, akik sokszor megfigyelték, hogy a jobb husajtát, a rostélyost és a szeletet bevitték a foglárrok irodájába. Ő maga közvetlen tapasztalatból nem tudja, hogy az élelem milyen volt, mert a kázinóban evett. Szerettek volna panaszkodni, de nem tudtak, mert az alezredes sohasem látták.

Margarics Jovó kereskedő a viszonyokkal meg lett volna elégedve, de amiatt volt panasza, hogy eleinte nem engedték meg a foglárrok, hogy levelet, vagy táviratot írjanak övéiknek. Skárics tanár ezért Hegedüs alezredesnél panaszt emelt és ekkor megváltoztak a viszonyok, a levélírást megengedték. Másnap London foglár kihirdette, hogy panasz odni csak nála szabad, az alezredesnél nem. Mikor levélírási tilalom volt, úgy segítettek magukon, hogy kicsempésztek a leveleket, de ez kitudódott és ezért pénzbüntetésben részesítették őket. Volt eset, hogy husz-harminc koronát fizetett egy-egy fegyelmire elítélt. A pénzt egy bizalmi férfi vette át, aki azt Gábor Ferenc főhadnagynak szolgáltatotta ki. Hogy a büntetéspénzeket milyen célra fordították, arról tudomása nincs.

Munteán Viktor dr. védő: Önök maguk közt sokszor beszélgettek arról, hogy mér lett Lachmann kapitány ur a tábor parancsnoka és ennek következtében tudnia kell arról, hogy milyen viszony volt Hegedüs alezredes és Lachmann kapitány ur között?

Tanu: Beszéltek azt magunk között, hogy mióta Lachmann kapitány ur a parancsnokunk, jobb a sorsunk és a foglárrok sem olyanok, mint azelőtt és ebből sok mindenre lehetett következtetni, de hogy pozitív milyen volt a viszony a két ur közt, azt én nem állapíthatam meg.

Vida Radovic dr. miatt.

Védő: Fel kell hívnom a nagytekintetű bíróság figyelmét arra, hogy a már kihallgatott Radovic dr. és Borics tanuk, akiknek a bíróság megengedte, hogy a tárgyalóteremben tartózkodjanak, folyton beszélnek a katonai ügyész urral és szinte látható, mennyire igye-

keznek befolyásolni minden tanut. Szinte ők mondják és figyelmeztetik az ügyészt, hogy milyen kérdéseket tegyen fel. Arra kérem a nagytekintetű hadbírósa, hogy rendelje el eme tanuk eltávolítását. A védelem érdekében kell ezt a kérést előterjesztenem.

Braun Rudolf dr. katonai ügyész: Tiltakozom az ellen, hogy ez megtörténjék. Nem beszélek az említett tanukkal, de különben is a nagytekintetű hadbírósa megállapította már, hogy Radovic dr. sértett és joga van arra, hogy itt legyen és a bíróságnak adott újabb felvilágosításaival helyreigazítsa a vádlott többször valótlán adatait. Itt az anyagi igazságot kell keresni és ezért szükség van arra, hogy Radovic dr. mindig jelen legyen és hozzá intézendő kérdésekre felelhessen.

Védő: Eppen azért, mert az anyagi igazságot keressük, nem lehet a védelmet munkájában megakadályozni és ezért újra kérem az említett tanuk eltávolítását.

Tárgyalást vezető: A bíróság az előterjesztett kérelem felett határozni fog és ezért a fő-tárgyalást félbeszakítja. Rövid tanácskozás után az ülést újra megnyitották.

Tárgyalást vezető: A bíróság a védelem kérésének nem ad helyet éppen abból az indokból, melynek következtében már előbb megengedte, hogy Radovic dr. jelen legyen. A katonai bünvádi perrendtartás értelmében ugyanis a sértett joga, hogy a fő-tárgyalás bármelyik fázisa alatt, épp úgy, mint a többi felek, jogait érvényesítse. Minthogy a vádlott cselekményei által reá hátrányok hármlottak, sértettnek tekintendő.

John tábornok elnök felszólítást intézett ezután a jelenlévőkhöz, hogy a felek egyikével se érintkezzenek, mert különben kénytelen lenne elnöki jogaival élni.

Védő: A bíróság döntése után sem értem, hogy miért sértett Radovic dr.

Tárgyalást vezető: Már megmondtam, hogy miért és nem óhajtok előadásokat tartani.

Védő: Sajnálom, de nem láthatom be, hogy Radovic dr. ebben a perben sértett lenne...

John tábornok elnök: Kérem a védő urat, hogy ne folytassa tovább fejtegetéseit.

A Rosner iroda.

A bíróság Labovic Dusán volt szerb internáltakat hallgatja ki, aki, arra a kérdésre, igaz-e, hogy az élelmezés nem volt kifogástalan igennel válaszolt, de egyuttal kijelenti, hogy az internáltak közül kijelöltek voltak a szakácsok, akik az ételeket főzték és azoknak látniuk kellett volna, hogy meg nem felelő anyagot adtak nekik feldolgozás céljából, de erről ezek sohasem tettek jelentést.

Etek Gyovó lényegtelen vallomása után Kupics Lázár szerajevói községi jegyző vallomását hallgatta meg a bíróság, aki azt mondta, hogy a sorsa türhető volt. Külön szobában lakott, ágyban feküdt, az élelmezésről nyilatkozni nem tud, mert ő a kázinóból hozott magának ebédet és vacsorát, a foglárrok vele szemben sohasem követtek el semmiféle szabálytalanságot.

Hegedüs alezredes a tanuhoz: Hogy beszéltek rólam maguk közt az intelligens internáltak?

Tanu: Jó lélekkel, mert mint említettem, nekem nem volt rossz dolgom és hogy milyen volt a sorsuk az alacsonyabb néposztályokba tartozóknak, azt nem tudom. Azt pél-

dául láttam, hogy a női internáltak osztályán rend és tisztaság volt.

A délelőtti folyamán utolsó tanuként Gyovics Dusán, volt magánhivatalnokot hallgatta ki a bíróság, aki azon az osztályon volt, amelynek Rosner foglár volt a főparancsnoka. Az internált táborok egyes osztályain ugyanis az első két-három hónapban lig volt tiszt és legtöbbszörre altisztek látták el a szolgálatot. A tanu Rosner irodájában dolgozott, írásbeli munkát végzett és bevallja, hogy noha intelligensebb ember, mégis az ugynevezett paraszt osztályon akart lenni, hogy azok sorsáról pontosan értesüljön és ezért ajánkozott irodai munkáltra. Miután hosszasan, igen behatóan ismertette ebben az osztályban uralkodott lakás és élelmezési viszonyokat, azt vallotta, hogy panaszkodni akartak a kozat miatt és Rosner foglárért kérték, vezesse őket az alezredes ur elé. Ez meg is ígérte ezt, de másnap, mikor Hegedüs alezredes bejött a táborba, Rosner azzal küldte el őket, hogy az alezredes ur kijelentette, hogy nem tart riportot. Féltek tőle, nem mertek panaszkodni már csak azért sem, mert Rosner mindig azt mondta, hogy az alezredes ur nem enged maga elé senkit.

Délutáni tárgyalás.

A délutáni tárgyaláson elsőnek Kraguljevic szerb papot hallgatták ki, tolmács utján. Kraguljevic előadja, hogy 1914. augusztus 17-én, az első transporttal érkezett meg a várba. Az alezredes fogadta őket. Közülük valaki, — talán Radovic dr. előlépett és előadta Hegedüs alezredesnek, hogy miután nagy számban vannak közöttük intelligens emberek, ezek számára jobb bánásmódot kér. Hegedüs alezredes azt válaszolta, hogy momentán nincsen erre ideje, azonban másnap, vagy a következő napokon a foglárrokkal majd jobb helyet fog kijelölteni számunkra. Kraguljevic azt állítja, hogy ezután azonban az alezredes nem törődött velük, és elfelejtette ígérését beváltani. Pénzzel kellett rábírnok a kulcsárokat, hogy jobb elhelyezést kapjanak. A parasztok és szegényebb elemek sorsáról közvetlen tudomása nincsen.

Előadja továbbá a tanu, hogy a büntetéseket az internált táborban pénzre lehetett beváltani. Az internáltak közül néhányan leveleket esempésztek ki, ezért megbüntették őket és ezt a büntetést is pénzzel váltották meg. A pénzt ők a foglárroknak adták át.

Hummel alezredes, tárgyalást vezető: A Vörös Kereszt javára?

Kraguljevic: Nem tudom, hogy a pénzt minek a javára fordították.

Jovo Dabic paraszt a következő tanu. Szerb nemzeti parasztöltözetben jelent meg a tárgyaláson. Előadja, hogy 1914. augusztus 18-án, őfelsége születése napján érkezett meg az aradi várba és a lünettekben lett elhelyezve. Szalmazsák, takaró itt kevés volt, csak a földre szórva kevés szalma. Kindlein nevű kulcsár volt ennek az abteilungnak parancsnoka, itt volt a legkevésbé jó helyzet, mert a legszegényebb nép lakott benne.

Ügyész: Az élelmezés milyen volt?

Jovo Dabic: Nem volt kifogástalan.

Hummel alezredes tárgyalást vezető: Miért nem mentek panaszra?

Jovo Dabic: Mert nem lehetett. A foglárrok megtiltották. Azt mondták, hogy Hegedüs alezredes ur kijelentette, aki panaszra megy hozzá, azt megbünteti.

Ügyész: Hogyan voltak víz dolgában?

Jovo Dabic: Az udvarról hozattunk be magunknak, ahol hordóban állott a víz.

Munteán dr. védő: Ki volt megbizva azzal, hogy maguknál tisztítson?

Tanu: Nem tudom.

Védő: Maguk tisztogatták?

Tanu: Nem volt mit tisztogattani, mert csak a szalmát kellett kihordani. De ezt is alig lehetett elvégezni, mert mindig odabent beverészték az internáltak.

Következett Spara Lekies internált kihallgatása, aki civilben szabó Mosztárban, jelenleg pedig katoná. Október 10-én érkezett a várba. A lünettekben kapott helyet a parasztok között. Beszél a bánásmódról és a kosztról.

Sec. Tinko kereskedő a következő tanu: Októberben érkezett az aradi várba és az intelligens abteilungban helyezték el. Leírja, hogy pénzzel elérhettek bizonyos kényelmeket, ágyakat is vettek maguknak. A parasztok sorsáról nincsen közvetlenül tudomása. Vallomása után a tanut megesketi a bíróság, mert ő eddig még nem volt megeskette.

Megváltoztatott vallomás.

Jovo Bayloff: Szintén őfelsége születés napján érkezett meg a várba. A vizsgálat során ez a tanu azt vallotta, hogy Hegedüs alezredes veszedelmesen fenyegette őket arra az esetre, ha panaszkodnak. Most ezt a vallomását megváltoztatja.

Hummel alezredes, tárgyalástvevő ekké tartja a vizsgálat során tett vallomását.

Jovo Bayloff: Megmarad amellett, hogy Hegedüs alezredes csak arra az esetre fenyegette meg őket, ha izgatnak egymás között. Ezt is csak másoktól hallotta, mert őket mindig tolmács útján hallgatta ki az alezredes, miután németül nem tudtak. Hegedüs alezredes több ízben összeszidott bennünket. Hangsúlyozza, hogy a foglárók szigorúan bántak velük. Mindenért pénzt követeltek és megtiltották fenyegetéseikkel, hogy az alezredeshez panaszra menjenek. Az intézkedéseket a foglárók úgy tüntették föl, mintha Hegedüs alezredes rendelte volna el.

A tárgyalás este 7 óra után ért véget, holnap reggel 9-kor folytatják.

H I R E K.

Zita királyné adománya az aradi katonai alaprak.

— Tisza István gróf ertesítése Kintzig Jánosnéhoz. —

Az Aradi Közlöny kérésére Kintzig Jánosné főispánné a magyar király és királyné megkoronázásának alkalmából szíves volt nyilatkozni arról, hogy ezt a nevezetes történelmi napot mily módon lehetne Aradon örökké emlékeztetéssé tenni. Együttal nemes szíve sugallatát követve maga az állt e célt szolgáló emberbaráti akciónak az élére, és fáradhatatlan buzgalommal, széles körű agitációval teremtette meg a szülőanyáknak segítségére szolgáló Zita alapot.

A gyűjtés igen jelentős eredménnyel járt, 25000 korona gyűlt össze már eddig is.

Tisza István gróf miniszterelnök most ertesítette Kintzig Jánosné főispánnét, hogy ő császár és királyi felsége Zita királyné az akció céljaira saját házipénztárából 1000 koronát utalt ki a miniszterelnök útján az elnöknőhöz és egyttal további jelentéseket kér az akció folytatásáról. Ez az első eset, hogy ő felsége Araddal érintkezett.

A királyi adomány is bizonyítja, hogy a főispánné akciója milyen fontos, nemzetmentő és mindeuk támasztására érdemes célt szolgál.

— A vezérkari főnök a német császárnál. Berlinből jelennek: A Wehrmacht-ügyek jelentő: Vilmos császár ma délelőtt künaligalison fogadta Arz Artur gyalogsági tábornokot, az osztrák-magyar vezérkar főnökét.

— A király reggelije. Bécsből jelentik: Wiener Neudorfból jelennek, hogy ott ma egy nagyon kedves jelenet játszódott le. A király autója, mikor éppen Bécsbe indult, a községben megakadt és a király kénytelen volt le szállni. Az autó kijavításának idejét a király felhasználta arra, hogy a magával hozott reggelijét eligyássa. Számos gyermek állta körül a gépkocsit és bámulta a falatozó felséget, aki erre elosztotta a gyermekek között az édességeit, a felnőtteknek pedig az italát adta oda. Távozásakor a község lakossága éljen kiáltással üdvözölte a királyt.

— Kanonoki kinevezések. A király Olaf-felder Gyula dr. esanádi püspök előterjesztésére Szentkláray Jenő dr. olvasókanonoknak nagyprepositá, Blaszkovics Ferenc őrkanonoknak olvasókanonokká, Bauer György dr. székesegyházi főesperesnek énekeskanonokká, Grósz József dr. ifjabb mesterkanonoknak őrkanonokká, Pecha Agost idősebb alapítványi kanonoknak székesegyházi főesperessé, végül Kramp János dr. ifjabb alapítványi kanonoknak ifjabb mesterkanonokká való fokozatos előléptetését jóváhagyta és az ekként megüresedett idősebb alapítványi kanonokságot Kayser Elek maki prepositplébánosnak, az ifjabb alapítványi kanonokságot pedig Magyar Pál nagybecskereki apátplébánosnak adományozta.

— Megjelmes urak lapátolják a havat. Berlinből jelentik, hogy a tegnap nagy havazás alkalmával különös látványosságnak voltak tannai. A városi főhatóság felszólította a lakosságot, hogy a felhalmozott hódobokat, melyek a hirtelen jött viharzerű havazás következtében az egész városi közlekedést csaknem megállították, egyesült erővel igyekezzenek az utestekről eltakarítani. Az Unter den Lindenre e felhívás következtében kivonult a porosz kultuszminisztérium teljes hivatalnokai kara Chappuis dr. államtitkár és Neutwig valóságos titkos főkormánytanácsos vezetésével, s a sok titkos miniszteri és számtanácsos, a kisebb hivatalnokok és miniszteri szolgák társaságában mindaddig söpörte, lapátolta és tolt a havat, míg a kultuszminisztérium előtt és az uttesten járható lett az út.

— Jankovich Lőrinc a Magyar Általános Hitelbank gazdasági igazgatója. Beavatottak már régebben beszéltek róla, hogy Jankovics Lőrinc, a mezőhegyesi kinestári méneshirtok kiváló igazgatója lemond állásáról s egy fővárosi nagybank gazdasági vállalkozásainak élére kerül, évi nyolcvanezer korona fizetéssel. A hír nem bizonyult valótlannak, mert Jankovich igazgató már le is mondott állásáról, hogy elfoglalja a Hitelbank gazdasági igazgatói állását Budapesten. Jankovich Lőrinc egyike az ország legmodernebb és legataposabb gazdáinak. Vezetése alatt a mezőhegyesi uradalom igazi mintagazdaság lett, melynek eredményei elérték a legmodernebb német gazdaságok eredményeit is. Le. kes elméleti gazda is volt s igen sokat kísérletezett a nemesített búzával s e kísérletek eredményeképpen tudták megállapítani a vidékünk talaj- és éghajlati viszonyainak legmegfelelőbb buzafaját, melyből a közepes években is 16-18 mázsás terméseket tudott felmutatni a mezőhegyesi uradalom. A távozó igazgató 26 esztendő telt a mezőhegyesi uradalom szolgálatában s ebből több, mint tíz évet az igazgatói állásban az uradalom élén.

— Öngyilkos református lelkész. Szomorú szenációja van a szatmarmegyei kölcsei református egyháznak. Egy évtized óta lelkésze Tariska Sándor tegnap reggel valásztgye rével szájába lőtt és meghalt. Halálának okául — hátraagyott leveleken, — azt hozza fel, hogy a község jegyzője enene izgatta a népet

úgy, hogy helyzete már tartuatián lett. A szereneseilen lelkésznek ez az utolsó levele is elárulja, hogy felizgatott képzelete mennyire kutatott az okok után, amelybe kapaszkodva átszögítse magát a — talso partra. A református papok, ezek a patriarkhális erkölcsökben élő férfiak nem szoktak öngyilkosok lenni, ha csak lelküket mélysegesen emesztő kór meg nem támadja. A jegyzőkkel való felasi viszálykodás nem igen szokott ilyen tragédiákat előidézni, valószínű, hogy a kölcsei lelképártort is más súlyosabb ok kényszerítette hosszú útjára. Amint más oldalról értesülünk már eddig két testvére lett öngyilkos, így valószínű, hogy a lélek gyökerét őrli betegség adta kezébe a gyilkos fegyvert. Ifju felesége és hat apró gyermek gyászolja a halálba tért lelképártort.

— Házasság. Nádor Béla Szolnok és Horowitz Irénke Szabadka, március hó 25-én, délután fél 4 órakor tartják esküvőjüket, a szabadkai izraelita templomban.

— Száz százalék pótlék a tisztviselőknél. Fodor Jenő szegedi adóügyi tanácsnok, a márciusi közgyűlés elé azt az indítványt terjeszti, hogy a most érvényben levő 25-35 százalékos háborús segély száz százalékra emeltessek. Az indítvány szóról-szóra a következő: 1. Mondja ki a város törvényhatósági bizottsága, hogy a kormányhoz oly értelmű írlratot intéz, miszerint a közszolgálati alkalmazottak újabb háborús segélyezéséről szóló 1916. évi XXV. t.-c. által november hóig az állami, városi stb. tisztviselői részére biztosított 25-35 százalékos háborús segélyt már július elsejétől kezdődőleg száz százalékra emelje fel. Erre nézve az országgyűlés elé javaslatot terjesszen. 2. Kérje fel a város mindkét kerületének országgyűlési képviselőjét, hassanak oda, hogy az erre vonatkozó törvényjavaslat sürgősen elkészüljön s mielőbb letárgyalható legyen. 3. Keresse meg a törvényhatóságokat, hogy a kormányhoz hasonló szellemben írjanak fel.

Az indokolásban kifejti, hogy az óriási drágaság ellenében a tisztviselői kar tehetetlenül van szolgáltatva a változó árhullámmá soknak, pedig ezekben a történelmi időkben jobban, mint valaha, egész lélekkel kell dolgozni s a napi gondok minél kevésbé nyugtázzék le a tisztviselő lelkét. Képet rajzol róla, hogy élhet meg egy több gyermekes tisztviselő a mai jövedelméből. Elég az áldozat a fronton, a front mögött ne pusztuljanak el a családok.

— Öngyilkos orvos. Temesvárról jelentik: 1915 nyarán a határrendőrség Versecen megszabást katonaszabadtásnak jött a nyomára s a lefolytatott előző vizsgálat után a katonai hatóság több orvost letartóztatott. Kohn Emi dr. verseci orvos a letartóztatás elől öngyilkossággal menekült. A letartóztatott orvosok közül Trebitsch Sándor dr. a temesvári katonai fogházban felakasztotta magát s mire rátaláltak, halott volt. Ennek a nagyszabású botránynak, amelynek tárgyalását a temesvári hadosztálybírósa a közel jövőben fogja megtartani, most már harmadik orvosáldozata is van. Balogh Zsigmond dr. főorvos, a verseci katonai kórház volt parancsnoka, szombaton a temesvári katonai fogházban valószínűleg morfiummal megmérgezte magát. Súlyos állapotban a helyi kórházba szállították, de megmenteni már nem lehetett. Balogh dr. tegnap a kórházban meghalt.

— Két évi börtönről itélt román pap. Abban a pillanatban, midon Oláhország alattomos módon betört határainkon: eiszabadult láncsáról a magyar gyűlölet s egynéhány áruló azt hitte, hogy elérkezett Magyarország vége. Ezek közé tartozott Gherban Ilies szirbói görög sz.

LEGUJABB.

Nem lesznek új miniszteriumok.

A parlament folyosóján az esti órákban a képviselők azt beszélték, hogy Apponyi, Károlyi és Zichy Aladár gróf tényleg kértek a királytól kihallgatást és legközelebb, amikor a király Budapestre jön, meg fognak jelenni előtte. Ellenzéki körökben ezt a koncentrációs kabinet megalakításának tervével hozzák kapcsolatba és vérmes reményeket fűztek hozzá. A munkapárt viszont fenntartja azt az álláspontot, hogy semmiféle kombináció jelenleg nincsen tervbe véve a kabinet átalakításával kapcsolatosan.

Budapestről telefonálja tudósítónk: Arra a hírre vonatkozólag, hogy a kormány három új miniszteriumot tervez alakítani, Tisza István gróf miniszterelnök a folyosón híveinek kijelentette, hogy a hír teljesen tégből kapott koholmány és a kormány még csak tervbe sem vette az új miniszteriumok létesítését.

A képviselőház interpellációs könyvébe Apponyi Albert gróf interpellációt jegyzett be a külkereskedelmi politika tárgyában, különös tekintettel a Németországgal megkötendő közgazdasági szerződésre. Polónyi Géza pedig a magyar nemzeti testőrség ügyében és Gedeon Aladár némely közigazgatási visszaéléseiről.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti: Tengeralattjáróink a Földközi tengeren újabban hat gőzöst és nyolc vitorlás hajót süllyesztettek

leti román pópá is, aki az oláh hadsereg első sikereinek hallatára híveit a magyar állam eszme ellen lázította. A temesvári határrendőrség nyomára jött a dolognak, bekísérte a pópát a határrendőrségre, ahol kihallgatták s a felvett jegyzőkönyvet áttették a kir. ügyészséghez. A főtárgyalást a temesvári kir. törvényszék ma délelőtt tartotta meg. A vád — melyet különben a vádlott sem tagadott, bebizonyult s a törvényszék a hazaáruló pópát igazgatás büntetésében bünszónak mondotta ki, két esztendőre börtönre ítélte s elrendelte a letartóztatását.

— Egy urind öngyilkossága a vőlegénye hűtlensége miatt. Budapestről telefonálja tudósítónk: Bosztooski Kristófné, született Simonyi Márta édesanyjának Csávossy Benigna bárónőnek Lónyay-utcai lakásán pénteken délután 1 órakor szublimátot ivott. Beszállították a Pajor szanatóriumba, ahol ma este meghalt. Bosztooskiné 35 éves volt, az urától egy földbirtokostól válófélben, mert valami huszárfőhadnagy udvarolt neki és megígérte, hogy elveszi feleségül, ha elválnak az urától. A főhadnagy a napokban eljegyzett egy társaságban kisasszonyt és az újságban megjelent eljegyzési hírt Bosztooskinének egy ismerőse levelezőlapra ragasztva megküldte. — A mielőtt az újságon megkapta, szublimátot ivott. Beszállították a Pajor-szanatóriumba, de már ma meghalt rajta segíteni és ma este meghalt.

— A Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási R. T. igazgatósága közlése: eszi, hogy az átkelési hajózási Zeman Belgrád között az egyidejűleg kötött menetrend szerint, folyó évi március hó 13-án azzal a körjártózással nyitotta meg, hogy a Zemanból Belgrádba reggel 5 óra 30 perckor és este 6 óra 30 perckor, valamint a Belgrádból Zemanba reggel 6 órakor és este 6 órakor esedékes átkelési járatok további intézkedésig elmaradnak. Következésképpen az átkelési gőzös minden vasárnap és pénteken Zemanból Belgrádba reggel 5 óra 30 perctől este 7 óra 30 percig, Belgrádból Zemanba pedig reggel 7 órától este 8 óráig egy óras időközönben közlekedik.

Reggel 3 órakor érkezett telefonjelentés.

el, több mint 36.000 tonna tartalommal. Közük február 17-én Athos 12.644 tonnás francia csapatszallító gőzöst, amelyet torpedórombolók kísérték és amelyen egy zászlóalj szenegeál katoná és ezer kínai munió munkás volt, február 17-én egy körülbelül 5000 tonna tartalmú felfegyverzett és biztosított francia szállító gőzöst, március 3-án egy felfegyverzett körülbelül 5000 tonnás angol gőzöst, amely vasuti anyagokat szállított, március 6-án a Porto di Smirna 2576 tonnás olasz gőzöst, amely lisztet és darab árut vitt Alexandriából Genuába, és végül március 7-én egy felfegyverzett és kísérő járművekkel biztosított gőzöst.

A Wolff-ügynökség jelenti este: Az Anere és Oise között és a Champagneban élénkebb harcok tevékenység, keleten tiszta látási viszonyok mellett szintén élénkebb tevékenység mellett ma el a nap. A Prespa-tó két oldalán és a Cserna-hajlásban a tűzérési tüzelés fokozódott.

Paris. Az Havas-ügynökség jelenti: A nyugati fronton ugyancsak megszűnik a dermedt állapot és végig az egész fronton mozgalmasság kezd lenni. Oly eseményeket jelentenek a frontról, amelyeket bizalommal várhat mindenki.

London. Gerard amerikai nagykövét Havannába érkezett.

Krisztiania. A német kormány tiltakozó jegyzéket intézett a washingtoni kormányhoz, mert a Halifax gőzös összes személyzetét a német nagykövét kivételével átkutatták.

— Elveszett a vasuti postánál egy fekete irattáska tegnap délután. Beesületes megtaláló a rendőrségen vagy a Fehér Kereszt postánál illető jutalomban részesül.

— Kerpel kölcsönkönyvtár új könyv- és zenepótgjegyzékei megjelentek. 901

— Írásmunkák, sokszorosítások. Állandó gyors- és gépiró iskola. Internacionális javító műhely: Ziffer és Hollós írógépvállalatnál a főpostával szemben. 773

MOZGÓKÉP SZÍNHÁZ.

A magyar föld ereje.

(Háborús szenzáció a Vöröskereszt Egylet javára, bemutatja az Uránia színház.)

A harcban álló nemzetek minden eszközt felhasználnak arra, hogy a nemzeti érzést, a nemzeti összetartozandóságok kapcsait minél jobban megszilárdítsák és megerősítsék. Ezen törekvésük szolgáltatásban felhasználnak minden eszközt, a mely valamely sikerrel kecsegtet, és így a mozi is. Erőt, megújító hatást jelent egy-egy ilyen film és nagyobb hatása lesz, mint száz meg száz lelkesítő beszédnek. „A magyar föld ereje” három felvonásos nagy nemzeti film, még jótékony pélt is szolgál, mert kizárólag a Vöröskereszt javára adatik elő.

Témája rendkívül érdekes, egy magyar faluban élő orosz saját hazája ellen küzd és egy elpusztult falu tústól romjai között találkozik nagyatyjával, amint az úszókkal kezében pusztítja a még megmaradt kis tüzehajókat. Ez a jelenet olyan megrázó erejű, mint a milyen érdekes az egész mesesszöveg.

A felvételek a hadügyminiszterium külön engedélyével Konstantinápolyban Szófiában, és a frontmögötti falvakban készültek. Benne van a filmben a török és a bolgár uralkodó család és vezérkar teljes száma. Az Arany-szarv kikötőben, Szkutariában és a Dardanelláknál készült felvételek a természeti képek valószínűleg csodái.

A film hatalmas méretű, csodálatos festői és történelmi háttérrel impozáns munka, mely talán a legvonzóbb aktuálisokkal, mint-

egy külsőleg is kifejezi azt a nagy és nemes célt, melynek szolgáltatásban a film szerzője.

• Két nagy Nordisk-dráma az Apollóban.

A Nordisk-filmgyár, amelynek nevét annyira habér övezi már, ismét két remek drámai filmmel öregbítette sikereit. Zsáfoltszínház előtt mutatta be ma az Apolló-színház a két gyönyörű Nordisk-ajándékot. Az egyik „Az áruló szerep,” egy filmszínész tragédiát rajzolja meg. Ánnak a misztikus világnak az ajtóit nyitnak meg előttünk, ahonnan a filmek tömegei kerülnek ki. Itt is megszólalnak az igazi ember érzelmei és drámai eseményeket provokálnak. A női főszerepben Ebba Thomsent, a bájos moziistartó látjuk. A másik bemutatott Nordisk-dráma címe: A trón árnyékában. A főúri világ exkluzív körének forró levegőjű, izgalmas eseményei történnek fel ebben a mestertéri művészettel kiállított drámában, amelyben Nikolae Johansen, a népszerű és szimpatikus arcú dán színész játssza a főszerepét. A nagy-sikerű Nordisk-dramák még kedden kerülnek vetítésre.

AZ „ARADI KÖZLÖNY”

már a kora reggeli órákban kapható minden nagyobb papírkörnyezetben és dohányüzletben. Egyes szám ára 12 fillér.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— A Hitelbank 1916. évi mérlege. A Magyar Államias Hitelbank igazgatósága szombaton délelőtt ülést tartott, melyen megállapították az 1916. üzletév mérlegét. A mérleg 16.431.203 K 38 f. tiszta nyereséggel zárul, mely az 1915. év eredményénél 1.541.918 K-val nagyobb. Az igazgatóság a március 19-ára összehívott közgyűlésnek javasolni fogja, hogy osztalékul, április 1-étől kezdve részvényenként 48 koronát fizessenek, egy milliót a rendes tartalékalaphoz, egy milliót az ingatlanok tartalékához esatoljanak, 3.898.400 koronát pedig új számlára vigyenek át.

A jótékony célra fordított rendkívüli adományokat 1.069.088 K összegben a nyereség-vesztés számlán elszámolták, úgy hogy a kimutatott 18.4 millió K tiszta haszon már ez adományok tételével csökkentett nyereséget mutatja. A váltótárolt, melyben jelentékeny kinestári váltók és pénztárijegyek is szerepelnek, 329 millióról 433 millióra emelkedett, a hadikölcsönösszámok 169-ről 318 millióra, az egyéb adósság állománya 348-ról 408 millió K-ra emelkedett. Az árúkészletek tétele a tavalyi 1.724.000 K-ról 36.000 K-ra csökkent. Az intézet mérlegézerűen kimutatott összes saját tőkéje a 281 millió koronát meghaladja. A saját tőke az intézet kezelésére bízott idegen tőkékkel együtt — nem számítva az év elején kibocsátott részvényekre befizetett 85 millió K-t — 908 millióról 1250 millió K-ra emelkedett. A folyószámla és bizományi üzlet összes forgalma 1916-ban 34.788 millió (1915-ben 30.652 millió), a pénztári forgalom 9268 millió (7619 millió). A nyereség-vesztés számla egyes tételeiből kiemelve a következőket: kamatok 15 millió (+2.3 millió), jutalékok 5 millió (+715.177 K), nyereség árúknál 24 millió (—775.240 K). Törlesztések és személyzeti kiadások: 5 millió (+1 millió), adók 29 millió (1.6 millió).

— A Magyar Bank közgyűlése. A Magyar Bank és Kereskedelmi Rt. ma tartotta a 26. évi rendes közgyűlést, melyen beteg gróf Károlyi Imre helyett Székely Ferenc elnökölt.

A közgyűlés első tárgyalási napján a közgyűlés egyhangúlag tudomásul vette és elhatározta, hogy 8.238.915 K 37 f. tiszta nyereségből 8 1/2 %-ot, vagyis részvényenként 84 ko-

KURZER BERTALAN

végzett bécsi orvosi egyetemet és Budapesten vizsgázott

fontechnikus műterme Weitzer J.-u., Minorita-palota, II. em.

Fogat húz, plombál. Készít egyes fogat ép úgy, mint egész fogcsorokat, arany koronákat és arany hidakat.

rona osztalék fejében 12-től kezdve 5,600.000 koronát fizetnek ki, a tartalékalapot az alapszabályszerű 5%-os dotáció helyett 1 millió koronával javadalmazzák; a mérlegben szereplő tartalékalap 21 millió koronára, a tőkeemeléssel eredő ártóbblettel együtt 27 millió koronára emelkedik. Az igazgatóság új tagjait megválasztották Bér Gyula ügyvivő-igazgatót a felügyelő-bizottságba Marenzi Ferenc Károly grófot. — Az igazgatóság dr. Urbanovich G. Zoltán aligazgatót igazgatói címmel ruházta fel. Dallos Rezső, Halász Gyula és Pláner Nándor cégvezetőket aligazgatókká, Abrányi Gyula, Balassa Jenő, Kugel Emil, Nemes Dezső és Róna László főtisztviselőket, valamint Politzer Gézát az erzsébetvárosi fiók főnökét cégvezetőkké, Hajdu Lajos, László Mór, Sándor Alfonz, Tamássy Kálmán és Vassai Nándor főtisztviselőket intézőkké, végül dr. Heiler László és dr. Radó Gyula helyettes titkárokat titkárokká nevezte ki.

— **A Kereskedelmi Bank közgyűlése.** A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank 75-ik rendes közgyűléset 1917. március 26-án délután négy órakor tartja a bank üléstermében (Budapest, V., Fürdő-utca 2.) a következő napirenddel: 1. Az igazgatóság jelentése. 2. A felügyelő-bizottság jelentése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása és a felmentvény megadása iránti határozathozatal. 3. Indítvány a bank 75 éves fennállásának megünneplése tárgyában. 4. A nyugdíjra vonatkozó előterjesztések. 5. Az alapszabályok 60., 67., 71. §-ának megváltoztatása. 6. Igazgatósági választások. 7. A felügyelő-bizottság választása. Az alapszabályok értelmében szavazati joggal bírnak azok a részvényesek, akik részvényeiket a folyó szelvényekkel együtt folyó évi március 28-ig deponálják.

SZERKESZTOI UZENETEK.

K. X.-né. Repszag. Sorsjegyei nem nyertek.
B. P. Ezt lehetetlenség közreadni.

A szerkesztésért felel:

Hudnyánszky Endre távollétében:
Stauber József.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Aradon, 1917. március 19-án, kedden:

C) Bérlet. C) Bérlet.

A böregész,
Operette.

Kezdete 7 órakor.

NYILTÉR.

(Ez ezen revál alatti közzétételért nem vállalunk felelősséget)

Értesítés.

Grosz Ferenc György-utca 108. szám alatti szatocsészlet és italmérését **f. hó 18-án átveszem**, miért is nevezett netán levő hitelezőit felhívom, hogy követeléseiket három napon belül nálam bejelentsek, mert ezentul bejelentett követelést nem veszek tudomásul.

Gansl Adolf,

1738 Deák Ferenc-utca 36., ajtó 13.

Kérelem!

A szén és munkaerő hiány az üveg- és porcellángyárakat is abba a helyzetbe jutatta, hogy a szállítási kötelezettségeinek megfélélni nem tudnak, mindezekért kérjük a nagyérd-mű közönséget, sziveskedjenek üvegeket és tégelyeiket gyógyszerüzleteinkbe visszaküldeni, hol is azokat nagyságának megfelelő áron vesszük át.

Ugy az üvege, mint a tégelyek nátriumhydroxiddal főzetnek ki és teljes sterilizáció után vétetnek használatba.

Tisztelettel

Földes Kelemen,
Hehs Vilmos

1669

gyógyszerészek.

AZ

eseményekről napról-napra a legalaposabb és a legfrissebb tudósításokban számol be az

ARADI KÖZLÖNY

Közleményeinek eredetisége és érdekessége, valamint háborús híreinek megbízhatósága révén

MAGYARORSZÁG

vidéki lapjai között az első helyen áll. Az Aradi Közlöny a

LEGELTERJEDTEBB

napilap, amely a háború alatt is a közönség fokozottabb igényeit tartotta szem előtt és nem szállította le szövegrészének terjedelmét, miért is a

LEGTARTALMASABB

újság. Az Aradi Közlönyt a közönség minden rétege olvassa és így a

LEGJOBB

hirdetési organum. Az Aradi Közlöny nemcsak a helybeli és a

VIDÉKI

hanem az ország újságolvasó köreinek, valamint a harcúterén küzdő katonáknak is előszere-ttel olvasott

NAPILAPJA.

Visszonteladók figyelmébe!

Chocoládé, cacao, Chocoládé-bonbonok és cukorka áruk lerakata: 461

Gáber Mihlós

Arad,
 Andrassy-tér 18. Salaoz-n. sarok.
 Helyi és vidéki telefon: 10 - 59.

A szépségápolás titka a felhasznált szőpfitőszerek helyes megválasztásában rejlik!

Rozsnyay kitűnő Serail arc-szépítő különlegességei

- Rozsnyay Serail arc-kenőcs. Kis tégely 1.50 kor. Nagy tégely 2.50 k.
- Rozsnyay Serail krémje nappali használatra. Egy tégely ára 2 korona 50 fillér.
- Rozsnyay Serail szappan. Egy darab 3 kor. 50 fill.
- Rozsnyay Serail Arcpora. Lehető finomságu. Crém, fehér, rózsás és testápoló-ekben Egy dob. ára 2 korona
- Kiváló finom illatszerek. Gyógyvirág, ibolya, Loin du bal orgona, piros rózsás, Serail. Uvegje 1 kor. 50 fillér.

Kapható a készítőnél: 1845

Rozsnyay Mátyás gyógyszerüzletében Arad, Szabadság-tér.

Láb- és kézizzadás

biztosan és leggyorsabban elmúlik, a „Peppo” folyadék és „Peppo” hintőpor segítségével.

Szárit! . . . Szagtalanít!!

Peppo folyadék ára használati utasítással 1 kor. 20 fill.
 Peppo hintőpor 1 kor. — fill.

Legfájdalmasabb tyukszemétől

is három nap alatt mindenki megszabadul a Hajós-féle ANAGALLIN használatával. Kezelése igen egyszerű, nem piszkít, nem ragadós. A beszerzésnél vigyázni kell az ANAGALLIN szóra. Ára használati utasítással 1 korona.

Gyöngyfehér fogakat nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájüreget deszinficiálja, utólagos kellemes. Ára egy porcellán-szelencének 80 fillér.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedüli nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszerüzletében Arad, Andrassy-tér 22. sz. (Megyei Áll. szemben.)

Hölgyközönség

szíves figyelmébe ajánlom

tavaszi kosztümszövet és selyem raktáramat. Varga Kálmán női szabó, Deák Ferenc-ut. 39., I em.

Törkölyt Női cipő.

kifőzve vagy nyersen, minden mennyiségben megvesztek. A árlatok a kiadóhivatalba „Törköly” jellege alatt kértnek. 1723

Szűz cserhámb

tűzifa

waggonételenként, azonnali szállításra kapható

Körösvölgyi 1538
Pálinka-raktárban.
Arad, Andrassy-tér 5. Telefon 651.

Viszketegséget
rűnt, sőt mért legbiztosabban elmulasztja a **Barna Zsir.**
Kis tégely K 1.50, nagy tégely K 3.—, családi adag K 9.—, utasítással rendelhető: Dr. Flesch E. „korona” győgytárától, Győr.

Amerikai forma! Valódi bőr!

Chewraux fűzős magasszárú K 48
Box gombos magasszárú . . K 50
Chewraux tűzős fél K 44

vidékre utánvétel mellett kapható 1710

SCHWARTZ cégnél
Arad, Ferray-utca 3.

Megnem felelő vissza vétetik. Viszont elárusítóknak 10% engedmény

Raffiát pótló

szőlőkötözésre kiválóan alkalmas elsőrendű svéd papírból készült fonalat gyárt a

„HUNGARIA”
aradi pamutárugyár r. t.

Mintázott ajánlatok készséggel küldönek. 1451

26 §. A tanyákon tartott kutyákat a vadászati tilalmi idő alatt pásztorkutyákat pedig nyaktróli, első lábaik alul 3 centiméter távolságra tartó oly koloncal kell ellátni, mely őket a szomszéd mozgásban lényegesen korlátozza.

27 §. Vendéglőbe, kávéházba, vagy más nyilvános helyiségbe ugyancsak társaskocsiba kutyát bevinni nem szabad. E tilalom betartásáért nemcsak a kutya birtokosa, hanem az illető helyiség tulajdonosa (bériője) illetve a társaskocsi alkalmazottjai felelősek. Sétányokra kutyát vinni szintén tilos.

28 §. Vásárra kutyát vinni tilos.

29 §. Kutyát kinosni, durván bántalmazni, üsseni vagy sakkozni tilos.

Büntető határozatok. Kihágást követ el: a) aki másnak a kutyájáról az ebbárcát jogtalanul elveszi. b) aki más kutyájáról szóló ebbárcát saját kutyáján használja, c) aki saját kutyájára szóló ebbárcát másnak adja, d) aki kutyáján hamis, vagy meghamisított ebbárcát viseltet, e) aki a 6—8 §-okban előírt bejelentést elmulasztja vagy az ebadó kivételre szempontjából — lényeges körülményre vonatkozóan a valóságnak meg nem felelő bejelentést tesz, továbbá aki kutyája részére az ebbárcát ki nem váltja, f) aki a jelen szabályrendelet 22—30 §-ai ellen vét, amennyiben cselekménye súlyosabban nem minősül, 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. Groen, főkapitány.

FOG. MOHR JEANNETIA

vizsg. fogtechnikusnő

aki 20 éven át a legnagyobb világvárosokban, mint Newyork, Berlin és Bécsben a fogászati társas legjobban működtem, tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy helyben: **Luther Márton-utca 1. sz. a. II-ik em.** egy a mostani kor igényeinek megfelelő **fogászati műtőszobát** nyitottam, ahol legújabb berlini és amerikai módszer szerint kezelem betegségeimet, foghúzás teljes érzéstelenítéssel (foggyógyászat útján) Aranykoronák, mindenféle kasszák fogazatok, szájpadiás nélkül és fogkaurával. Arany, ezüst, emalgam, porcellán és cement tömések (piombák), mérőeszközök, szájnyitók készíttetnek. Bocsesz pastilákat kérve tisztelettel **Dr. Mohr Jeannetia**, vizsg. fogtechnikusnő. Rendelési órák: d. a. 8—12-ig, é. a. 2—7-ig. Vidékiek 24 óra belül kielégítetnek. 401

909—1917. éh. Hirdetmény.

Folyó évi január hó 1-én életbe lépett elbirtoklás-szabályrendeletet a következőkben tessék közhírré:

1. §. Arad szab. közs. város határában tartott kutyák után adót kell fizetni. Ez a kötelezettség a kutya elvadásztatásának napjától kezdődik. Adományosok a katonai, csendőrségi, vagy rendőrségi célokra szolgáló beosztott, vagy őköt és más által álló, továbbá a városi menedékházak és erdő-őrszék birtokában levő és hivatalosan gyakorlására szükséges kutyák.

22. §. Minden kutyabirtokos köteles kutyáját költöni, tartani s gondozni, és egészségügyi állapotát legyekorommal kizárni.

26 §. Mibelyt valamely községben belső megbetegedéssel utazó jelentőségű mutatkozott, megvesztés és a kutya bukkál, vagy megzökött, továbbá, ha azt veszélyesnek gyanúja, vagy vesztést állat megmarad, birtokosa, illetve a gondozójával megbízott egyén, azt az 1888. évi VM. t.-e. 126. §-ában megvesztés elhatározásáig köteles tartani (szabványi hivatalnak) bejelentéssel tartózkodni, egyúttal köteles a kutyát, amennyiben nem szökött meg, a hatóság intézkedéséig elküldeni a birtokos helyére eladni. A veszélyesség, veszélyesség gyanúja, vagy fertőzés gyanúja esetén kötelező eljárása az 1888. évi VM. t.-e. 65—72 és ezen törvény végrehajtása tárgyában kiadott 1900—1906 sz. rendelet 100—102. §-ának, nemkülönben az 1904—1908. sz. földművelésügyi minisleri és az e tárgyban kiadott egyéb minisleri rendeleteknek határozottan irányadó.

24. §. A város határában minden kutya az utcára s általában minden nyilvános helyre csak a magas lehetőségét kizáró szájcsővel bocsáthatók.

25. §. Muzsika és általában a közbiztonságra veszélyes kutyákat nappal birtokos módon megkötve, bekerített helyen kell tartani, éjjel pedig azok csak a szájcsővel szabadon.

Fagydagánatok

széleskörűen legjobban szer a **FRIGIN.** Ara ecettel és utasítással 1 korona.

Legfájdalmasabb tyukszemétő is 3 nap alatt mindenki megszabadul a Haja-főle ANAGALLIN használatát által. — Kezelése igen egyszerű, nem fájdalmas, nem ragadós. A beszerzésnél vigyázzon kell az ANAGALLIN szóra. Ara használati utasítással együtt 1 korona.

Poleszták kiirtására a legkisebbben és teljesen csak a „Phumet-ster”-vel csak lehetséges. A batorokat nem rontja, még a petéket is kiirtja. Ara 1 üvegnek 1 korona.

Legjobb fekete hajfestő a „Melogen”. Egy pár perc alatt barnék haját, vagy bajuszt a legzöldebb színről fekete színre lehet festeni anélkül, hogy a szőrt le lehetne mosni. Ara 2 korona 40 fillér.

A leendő szerek kap-
hatók a készítőnél **Hajós Árpád** gyógyszer-
tárában
ARAD, Andrassy-tér 22. sz.

Alapított 1886. évben az Aradmegyei Közközház számára.

ECETSÁV

Kávé

Garantált 66% vegyileg tiszta, étkezési célokra, prima svéd áru, 800 grammes üvegekben, á 12 K, mely megfelel 25 liter kellemes ízű asztali ecet készítéséhez.

Pörkölt kávé Ceylon és Cuba keverék kilója 1.1 K, kávé utánvétel mellett.

konzerv cukorral, mely a legfinomabb szemeskávé legjobb kávépótlékától és tiszta cukorból lesz készítve, 1 kg. megfelel 90 adag teljes kávénak 0.2 liter.

Használt ólom megvételekre koreztetik.

Beck Testvérek

Arad, Teleky-utca 20. szám.

